

Νέοι και νέες στη Δημόσια Ναυτική Εκπαίδευση

Η Ετήσια Έρευνα των Ναυτικών Χρονικών παρουσιάζει το προφίλ, τους στόχους και τις φιλοδοξίες των πρωτοετών σπουδαστών των δημοσίων ΑΕΝ

Ερευνητές:
Χάρης Παππάς
Καπτ. Γεώργιος Γεωργούλης

ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΤΗΣΙΑΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Εισαγωγή

Ποιοι είναι οι λόγοι που οδήγησαν τους πρωτοετείς σπουδαστές ΑΕΝ στο ναυτικό επάγγελμα; Ποια είναι η άποψη που έχουν για τη ναυτιλιακή βιομηχανία; Από πού κατάγονται και ποια είναι η οικογενειακή τους σχέση με τη ναυτιλία; Τι σημαίνουν γι' αυτούς το διαδίκτυο και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης;

Τα παραπάνω είναι ορισμένα μόνο από τα ερωτήματα που απαντά η συγκεκριμένη έρευνα, προκειμένου να δώσει μια σαφή εικόνα στα στελέχη της ναυτιλιακής βιομηχανίας και στους εκπροσώπους των θεσμικών οργάνων της ναυτιλίας για το κοινωνιολογικό προφίλ, τους στόχους αλλά και τις φιλοδοξίες των φερέλπιδων αξιωματικών Εμπορικού Ναυτικού: των πρωτοετών σπουδαστών των ΑΕΝ.

Παρότι η συγκεκριμένη έρευνα¹ πραγματοποιείται ήδη από το 2009 από τη δημοσιογραφική ομάδα των *Ναυτικών Χρονικών*, στην παρούσα μελέτη υιοθετήθηκαν ορισμένες καινοτομίες, οι οποίες αξίζει να αναφερθούν:

1. Οι πρωτοετείς σπουδαστές των ΑΕΝ σήμερα ανήκουν σε μια νέα γενιά, τη γενιά Ζ. Η γενιά Ζ φαίνεται να διαφέρει σημαντικά από τις προηγούμενες γενιές, ιδιαίτερα ως προς τη σχέση της με το διαδίκτυο και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, ενώ η μελέτη και η χαρτογράφηση αυτής της νέας γενιάς αναμένεται πως θα επηρεάσει σημαντικά την ικανότητα της ναυτιλιακής βιομηχανίας να την (προσ)καλέσει να σταδιοδρομήσει στο ναυτικό επάγγελμα. Στην παρούσα έρευνα λοιπόν παρουσιάζεται εκτεταμένα η σχέση της νέας γενιάς με το διαδίκτυο και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.
2. Με τη χρήση εργαλείων της στατιστικής, φιλοξενείται στην παρούσα μελέτη μια εκτενής ανάλυση των παραμέτρων που αφορούν τα κριτήρια επιλογής των σπουδαστών, ειδικά ως προς τη σταδιοδρομία τους στη θάλασσα. Επιχειρήθηκε δηλαδή να αναλυθεί το αν και σε ποιο βαθμό και πώς το φύλο, η καταγωγή, ο σχολικός επαγγελματικός προσανατολισμός, το κοινωνικό περιβάλλον ή το επάγγελμα των γονέων επιδρούν στην ελκυστικότητα του ναυτικού επαγγέλματος.
3. Επιπλέον, με αφορμή τον νέο νόμο 4676/2020 (άρθρο 82) του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, που αναβαθμίζει τα επαγγελματικά δικαιώματα των αποφοίτων των Επαγγελματικών Λυκείων της χώρας με εξειδικευμένη κατεύθυνση, δίνοντάς τους το δικαίωμα να εξελιχθούν σε αξιωματικούς Εμπορικού Ναυτικού Α΄ τάξης υπό προϋποθέσεις, κρίθηκε σκόπιμο να ερευνηθεί εκτενέστερα το προφίλ των πρωτοετών σπουδαστών ΑΕΝ που προέρχονται από Επαγγελματικά Λύκεια Ναυτικού και Ναυτιλιακού Τομέα.

* Καθότι τα ποσοστά που παρουσιάζονται στην έρευνα έχουν στρογγυλοποιηθεί στους πλησιέστερους ακέραιους αριθμούς, προκειμένου να είναι ευανάγνωστα, ενδέχεται σε ορισμένα διαγράμματα και πίνακες το άθροισμα των ποσοστών να είναι μεγαλύτερο ή και μικρότερο από 100%, με απόκλιση +/-2%.

1. Από το 2009, το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, και ιδιαίτερα η Διεύθυνση Εκπαίδευσης Ναυτικών, επιτρέπουν με την πολύτιμη αρωγή τους στην ερευνητική ομάδα των *Ναυτικών Χρονικών* τη διευκόλυνση και τον συντονισμό της επικοινωνίας με τις ΑΕΝ. Στο ίδιο πλαίσιο, οι διοικητές, οι διευθυντές σπουδών και το εκπαιδευτικό και διοικητικό προσωπικό όλων των Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού της χώρας κατέβαλαν κάθε δυνατή προσπάθεια για την ομαλή διεξαγωγή της μελέτης και τη συγκέντρωση ενός εξαιρετικά σημαντικού αριθμού ερωτηματολογίων από τους πρωτοετείς σπουδαστές.

Μεθοδολογία έρευνας

Το αρχικό δείγμα αμοιειλούνταν από 1.211 απαντήσεις πρωτοετών σπουδαστών των ΑΕΝ. Μετά από εκκαθάριση των μη συμπληρωμένων ή εκουσίως πλημμελώς συμπληρωμένων ερωτηματολογίων, το δείγμα διαμορφώθηκε σε 1.099 απαντήσεις, οι οποίες αντιπροσωπεύουν το 82% του πληθυσμού, από σύνολο 1.340 πρωτοετών σπουδαστών ΑΕΝ.

Για την έρευνα δημιουργήθηκε ερωτηματολόγιο², το οποίο αποτελούνταν από 30 ερωτήσεις, με μέσο όρο συμπλήρωσης τα πέντε λεπτά περίπου. Το ερωτηματολόγιο διαμοιράστηκε στους πρωτοετείς σπουδαστές των ΑΕΝ σε έντυπη μορφή και ηλεκτρονικά κατά το διάστημα Δεκέμβριος 2019-Φεβρουάριος 2020 και ενώ οι σπουδαστές βρίσκονταν στο πρώτο εξάμηνο των σπουδών τους³. Οι απαντήσεις καταχωρήθηκαν ανώνυμα, προκειμένου να μη δημιουργηθούν προκαταλήψεις στους ερωτώμενους.

1. Σε όλες τις περιφερειακές ΑΕΝ της χώρας, το ερωτηματολόγιο μοιράστηκε ηλεκτρονικά, πλην της ΑΕΝ Ύδρας και της ΑΕΝ Οινουσσών.
2. Οι πρωτοετείς σπουδαστές των ΑΕΝ Ασπροπύργου, Ύδρας αλλά και Οινουσσών συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο σε έντυπη μορφή.

Το ερωτηματολόγιο που διαμοιράστηκε στους πρωτοετείς σπουδαστές αποτελούνταν, ως επί το πλείστον, από ερωτήσεις κλειστού τύπου, ώστε να συλλεχθούν οι αυθόρμητες απαντήσεις των σπουδαστών στον συντομότερο δυνατό χρόνο. Επιπλέον, οι ερωτήσεις κλειστού τύπου επιλέχθηκαν προκειμένου να διευκολύνουν την επεξεργασία των δεδομένων. Ωστόσο, σε ορισμένες περιπτώσεις χρησιμοποιήθηκαν υβριδικές ερωτήσεις, ώστε να καταγραφούν απαντήσεις που πιθανώς δεν είχαν συμπεριληφθεί στις πιθανές επιλογές κατά τον σχεδιασμό του ερωτηματολογίου. Υβριδικές ερωτήσεις χρησιμοποιήθηκαν στον τόπο διαμονής, στο επάγγελμα πατέρα και μητέρας, καθώς και στα προτιμητέα μέσα κοινωνικής δικτύωσης που χρησιμοποιούνται από τους νέους σπουδαστές.

Στο ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο, οι παράγοντες που οδήγησαν στο ναυτικό επάγγελμα, ο επιθυμητός τύπος πλοίου για εργασία, οι λόγοι χρήσης του διαδικτύου αλλά και η εμπιστοσύνη προς τα μέσα ενημέρωσης παρουσιάστηκαν με τυχαία σειρά προκειμένου να διασφαλιστεί –όσο το δυνατόν περισσότερο– η αμεροληψία των σπουδαστών. Στις παραπάνω ερωτήσεις χρησιμοποιήθηκε ως εργαλείο μέτρησης κλίμακα τύπου Likert από 1 (μικρότερος βαθμός ενδιαφέροντος) έως 5 (μεγαλύτερος βαθμός ενδιαφέροντος).

Οι δημογραφικές ερωτήσεις που σχετίζονται με το φύλο, την ηλικία και το μηνιαίο οικογενειακό εισόδημα παρουσιάζονταν στο τέλος του ερωτηματολογίου, σύμφωνα με τη βιβλιογραφία, προκειμένου να συλλεχθούν ειλικρινείς απαντήσεις⁴.

Η ερευνητική ομάδα αποτελούνταν από τον Χάρη Παππά, τον καπτ. Γεώργιο Γεωργούλη και τον Δημήτριο Σμέτη. Ο Χάρης Παππάς και ο καπτ. Γεώργιος Γεωργούλης εργάστηκαν για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση της έρευνας, την επεξεργασία των δεδομένων και την εξαγωγή συμπερασμάτων, χρησιμοποιώντας την πολύτιμη τεχνογνωσία και εργαλεία που είχαν αναπτυχθεί κατά την πολυετή διεξαγωγή της έρευνας από την ομάδα των *Ναυτικών Χρονικών*. Ιδιαίτερα σημαντική ήταν η συμβολή του Δημητρίου Σμέτη στην καταχώριση των έντυπων ερωτηματολογίων στο πρόγραμμα επεξεργασίας των δεδομένων.

Για την ανάλυση των δεδομένων χρησιμοποιήθηκε το πρόγραμμα SPSS v.23.

2. Για τον διαμοιρασμό του ερωτηματολογίου, προηγήθηκε αλληλογραφία με τη Διεύθυνση Εκπαίδευσης Ναυτικών του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, η οποία ενέκρινε τη διανομή του ερωτηματολογίου στις σχολές.

3. Η συγκεκριμένη περίοδος θεωρήθηκε ενδεδειγμένη προκειμένου οι πρωτοετείς σπουδαστές να έχουν παρακολουθήσει έναν ικανοποιητικό αριθμό μαθημάτων και να έχουν συνομιλήσει με εκπροσώπους ναυτικών εταιρειών, σπουδαστικών φορέων αλλά και συναδέλφους τους.

4. Γ. Μενεξές, Α. Οικονόμου, *Τεχνική Έκθεση, Κανόνες και Οδηγίες για τον Σχεδιασμό και τη Σύνταξη Ερωτηματολογίου*, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, 2016.

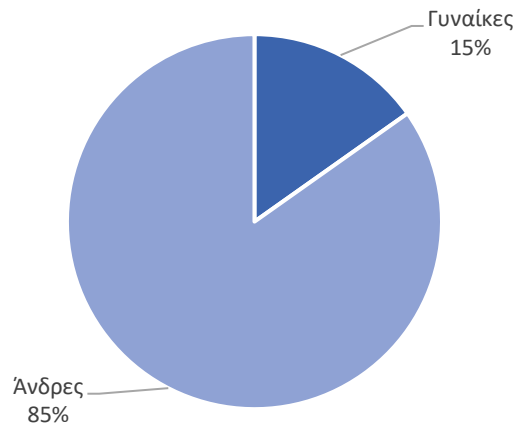
Ανάλυση δεδομένων

Στοιχεία του δείγματος

Το μεγαλύτερο μέρος των πρωτοετών σπουδαστών είναι άνδρες (85%). Παρότι η μεγάλη πλειοψηφία του δείγματος είναι άνδρες, το ποσοστό των γυναικών στις ΑΕΝ παραμένει υψηλό σε σχέση με το συνολικό ποσοστό των γυναικών που καταγράφεται σήμερα από τις αρμόδιες υπηρεσίες στο ναυτικό επάγγελμα, το οποίο αγγίζει το 1,7% σε εθνικό επίπεδο και το 2,1% σε ευρωπαϊκό⁵.

Διάγραμμα 1

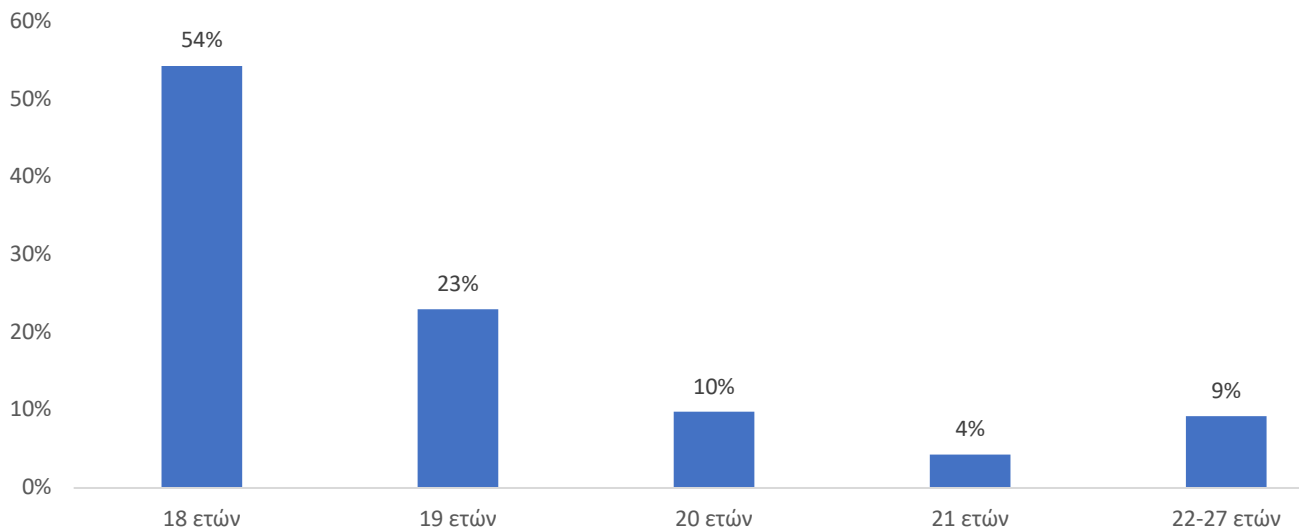
Το φύλο των πρωτοετών σπουδαστών ΑΕΝ

Ο μέσος όρος ηλικίας του δείγματος είναι τα 19 έτη, με εύρος τιμών από 18 έως 27 και τυπική απόκλιση 1,7. Η πλειοψηφία του δείγματος είναι 18 ετών (54%). Το 23% του δείγματος είναι 19 ετών. Ένα σχετικά χαμηλό ποσοστό των πρωτοετών σπουδαστών, της τάξεως του 9%, είναι μεγαλύτερο από 22 ετών.

Διάγραμμα 2

Η ηλικία των πρωτοετών σπουδαστών ΑΕΝ

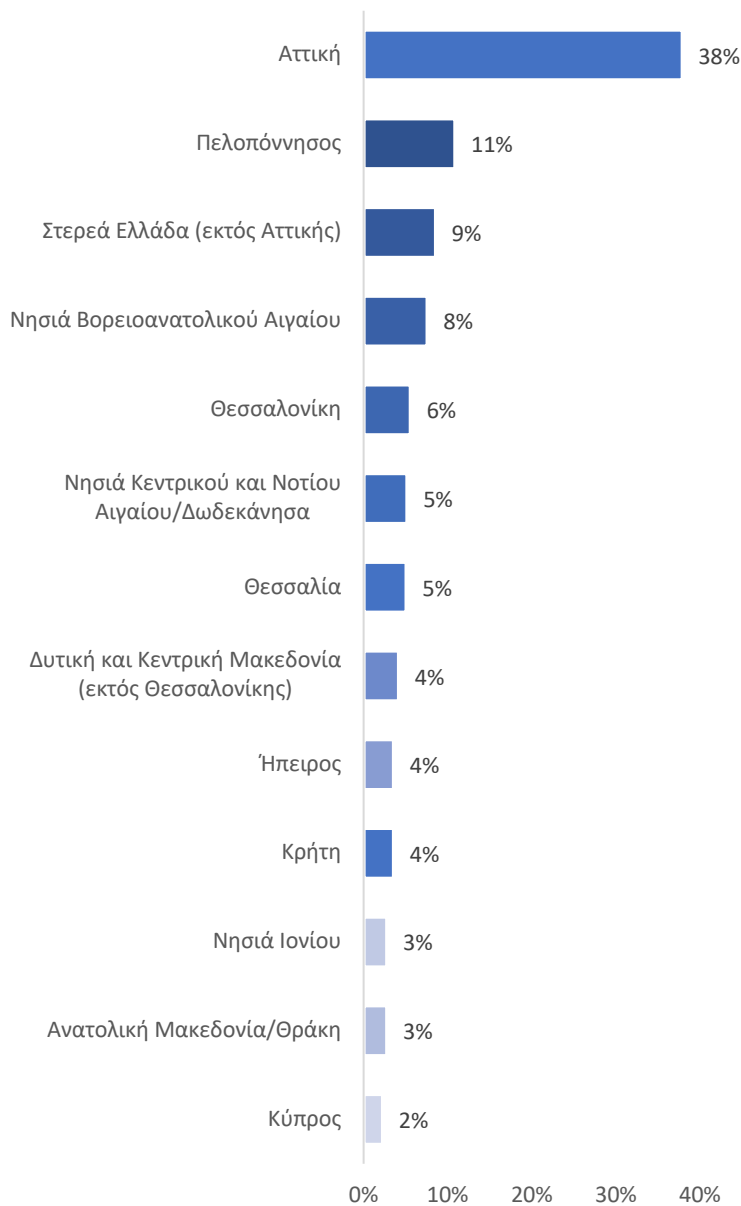

5. Σύμφωνα με στοιχεία της EMSA.

Αναφορικά με τον τόπο καταγωγής, η μεγάλη πλειοψηφία κατάγεται από την Αττική (38%), ενώ μόλις το 6% κατάγεται από τη Θεσσαλονίκη. Το ποσοστό των σπουδαστών που κατάγονται από την Αττική είναι σημαντικά αυξημένο σε σχέση με την έρευνα που εκπονήθηκε το 2011, όπου ήταν 25%, παρότι ο πληθυσμός της Αττικής έχει σημειώσει μείωση από 4 εκατ. το 2010 σε 3,8 εκατ. το 2018.

Διάγραμμα 3

Τόπος διαμονής πρωτοετών σπουδαστών ΑΕΝ πριν από τις σπουδές

Από την Πελοπόννησο κατάγεται το 11% των πρωτοετών σπουδαστών. Η Πελοπόννησος αποτελεί μια περιφέρεια με ναυτική παράδοση, ειδικά στους νότιους νομούς της, χωρίς ωστόσο να διαθέτει δημόσια ΑΕΝ.

Τόπος διαμονής πριν από τις σπουδές	Πληθυσμός	Ποσοστό πληθυσμού στην περιοχή ως προς τον συνολικό πληθυσμό της χώρας
Αττική	3.827.624	35%
Πελοπόννησος	1.094.980	10%
Στερεά Ελλάδα (εκτός Αττικής)	771.819	7%
Νησιά Βορειοανατολικού Αιγαίου	199.231	2%
Θεσσαλονίκη	1.012.013	9%
Νησιά Κεντρικού και Νοτίου Αιγαίου/Δωδεκάνησα	308.975	3%
Θεσσαλία	732.762	7%
Ήπειρος	336.856	3%
Κρήτη	623.065	6%
Δυτική και Κεντρική Μακεδονία (εκτός Θεσσαλονίκης)	1.151.734	11%
Νησιά Ιονίου	207.855	2%
Ανατολική Μακεδονία/Θράκη	608.182	6%
Κύπρος	840.407	

Η καταγωγή από Στερεά Ελλάδα εκτός Αττικής συγκεντρώνει ποσοστό 9%. Το ποσοστό των σπουδαστών που κατάγονται από τη Στερεά Ελλάδα (εκτός Αττικής) φαίνεται να είναι υψηλό αναλογικά με τον πληθυσμό, γεγονός που είναι πιθανό να οφείλεται πρώτον στην ύπαρξη ΑΕΝ στην Κύμη και δεύτερον στο υψηλό ποσοστό ανεργίας στην Περιφέρεια, που αγγίζει το 21,7% (ΕΛΣΤΑΤ, 2019).

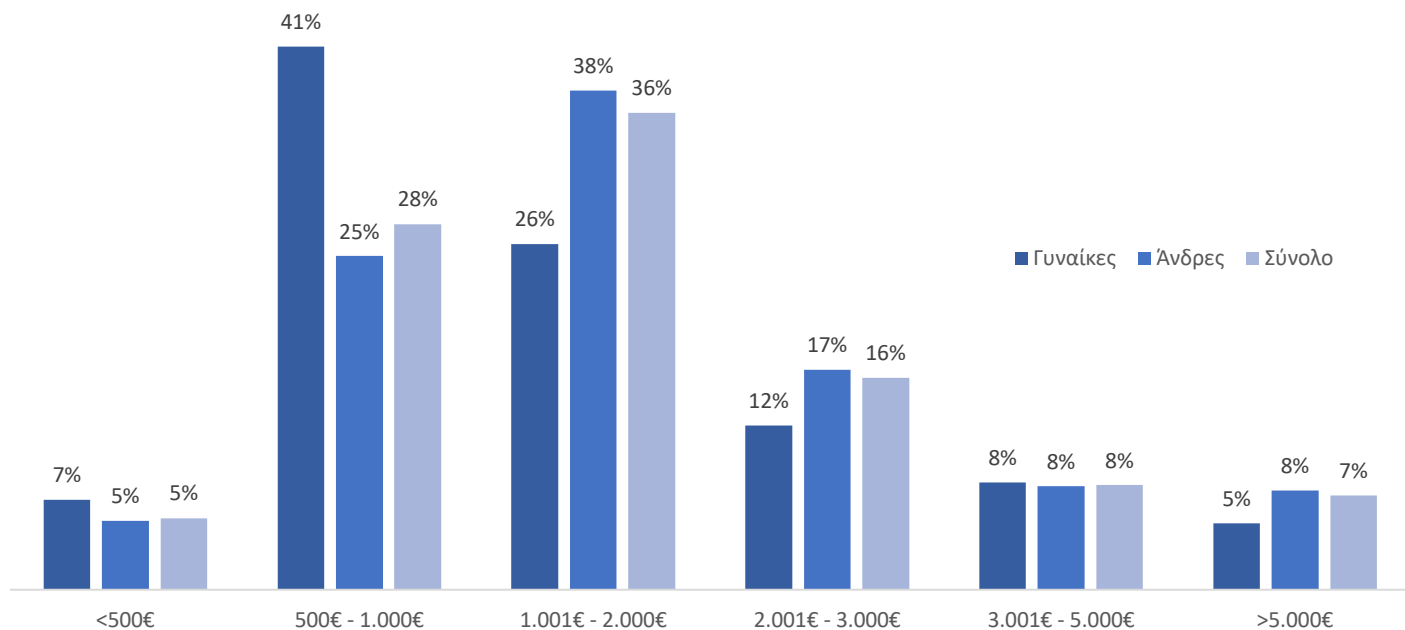
Αξίζει να αναφερθεί πως τα χαμηλότερα ποσοστά σπουδαστών αναλογικά με τον πληθυσμό παρατηρούνται στη Δυτική και Κεντρική Μακεδονία (εκτός Θεσσαλονίκης), απ' όπου προέρχεται το 4% του δείγματος, ενώ η Περιφέρεια αντιπροσωπεύει το 11% του πληθυσμού, από τη Θεσσαλονίκη προέρχεται το 6%, ενώ αντιπροσωπεύει το 9% του πληθυσμού, ενώ από την Ανατολική Μακεδονία/Θράκη προέρχεται το 3% των πρωτοετών σπουδαστών ΑΕΝ, ενώ η περιφέρεια αντιπροσωπεύει το 6% του πληθυσμού. Δυστυχώς, απ' ό,τι φαίνεται, πολλές περιφερειακές Ακαδημίες Εμπορικού Ναυτικού δεν αποτελούν ισχυρό πόλο έλξης για τους νέους που ζουν σε κοντινές σε αυτές περιοχές.

Τα νησιά εξακολουθούν να αποτελούν, παρά τη φθίνουσα πορεία των πληθυσμών τους, σημαντικές ναυτομάνες πατρίδες, και ιδιαίτερα τα πολυπληθή νησιά του Αιγαίου, τα οποία και αντιπροσωπεύουν το 13% του δείγματος, παρότι αποτελούν μόλις το 5% του πληθυσμού στη χώρα.

Σημειώνεται πως η Ελλάδα προσφέρει, σε ετήσια βάση, ορισμένες θέσεις δωρεάν φοίτησης και σε Κυπρίους υπηκόους, έπειτα από σχετική προκήρυξη. Για το εκπαιδευτικό έτος 2019-2020, η ελληνική κυβέρνηση παραχώρησε 40 θέσεις για φοίτηση Κυπρίων (άρρηνες και θήλειες) στις Ακαδημίες Εμπορικού Ναυτικού (Πλοιάρχων και Μηχανικών) της χώρας. Αξίζει να αναφερθεί πως, ήδη από το 2016, λειτουργούν τρεις ιδιωτικές Ναυτικές Ακαδημίες στην Κύπρο, οι οποίες έχουν αναγνωρισθεί από την Κυπριακή Δημοκρατία και οι οποίες δίνουν τη δυνατότητα στους σπουδαστές να αποκτήσουν πιστοποιητικό ναυτικής ικανότητας ανθυποπλοιάρχου ή τρίτου μηχανικού ή ηλεκτροτεχνικού αξιωματικού, ανάλογα με τον κλάδο σπουδών που θα ακολουθήσουν.

Διάγραμμα 4
Μηνιαίο εισόδημα οικογένειας με βάση το φύλο

Με βάση τα μηνιαία εισοδήματα των οικογενειών, το 5% του δείγματος διαθέτει οικογενειακό εισόδημα μικρότερο από 500 ευρώ/μήνα, ενώ το 28% διαθέτει οικογενειακό εισόδημα από 500 έως 1.000 ευρώ/μήνα. Το 36% εμφανίζεται να διαθέτει οικογενειακό εισόδημα από 1.000-2.000 ευρώ/μήνα, ενώ το 31% του δείγματος διαθέτει οικογενειακό εισόδημα μεγαλύτερο από 2.000 ευρώ/μήνα.

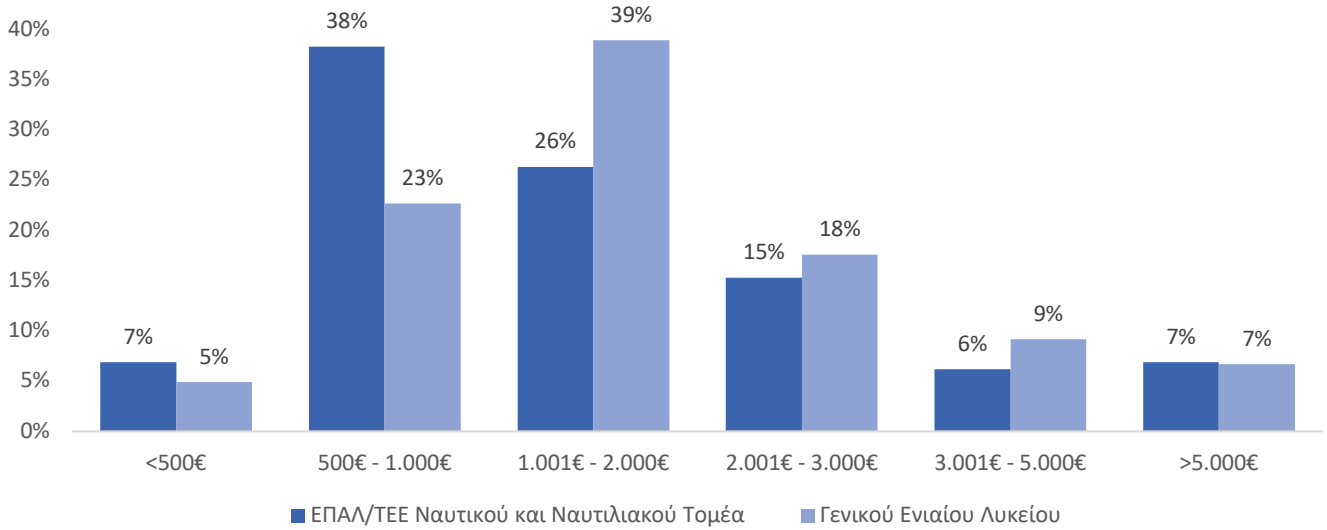
Σημειώνεται πως το οικογενειακό εισόδημα των σπουδαστών παρουσιάζεται ίσως αυξημένο σε σχέση με τον πανελλήνιο μέσο όρο, καθώς, σύμφωνα με στοιχεία της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, το 59% των νοικοκυριών δήλωσε για το φορολογικό έτος 2017 εισοδήματα χαμηλότερα των 10.000 ευρώ ετησίως, ενώ το μέσο δηλωθέν εισόδημα των νοικοκυριών ήταν 11.556 ευρώ.

Το οικογενειακό εισόδημα υπολογίστηκε φέτος σε μηνιαία βάση, σε αντίθεση με την πρακτική του ετήσιου υπολογισμού που ακολουθήθηκε τα περασμένα έτη, γεγονός που δυσχεραίνει τη σύγκρισή του με τα προηγούμενα στοιχεία. Ωστόσο αξίζει να αναφερθεί πως, το 2010, το 40% των σπουδαστών διέθετε οικογενειακό εισόδημα μικρότερο των 12.000 ευρώ ανά έτος, το 36% από 12.000 έως 20.000 ευρώ, ενώ το 24% διέθετε ετήσιο οικογενειακό εισόδημα μεγαλύτερο από 20.000 ευρώ.

Οι γυναίκες σπουδάστριες φαίνεται πως προέρχονται από οικονομικά ασθενέστερες οικογένειες, καθώς το 7% αυτών προέρχονται από οικογένειες με μηνιαίο οικογενειακό εισόδημα μικρότερο από 500 ευρώ, ενώ το 41% από οικογένειες που διαθέτουν μηνιαίο οικογενειακό εισόδημα από 500 έως 1.000 ευρώ.

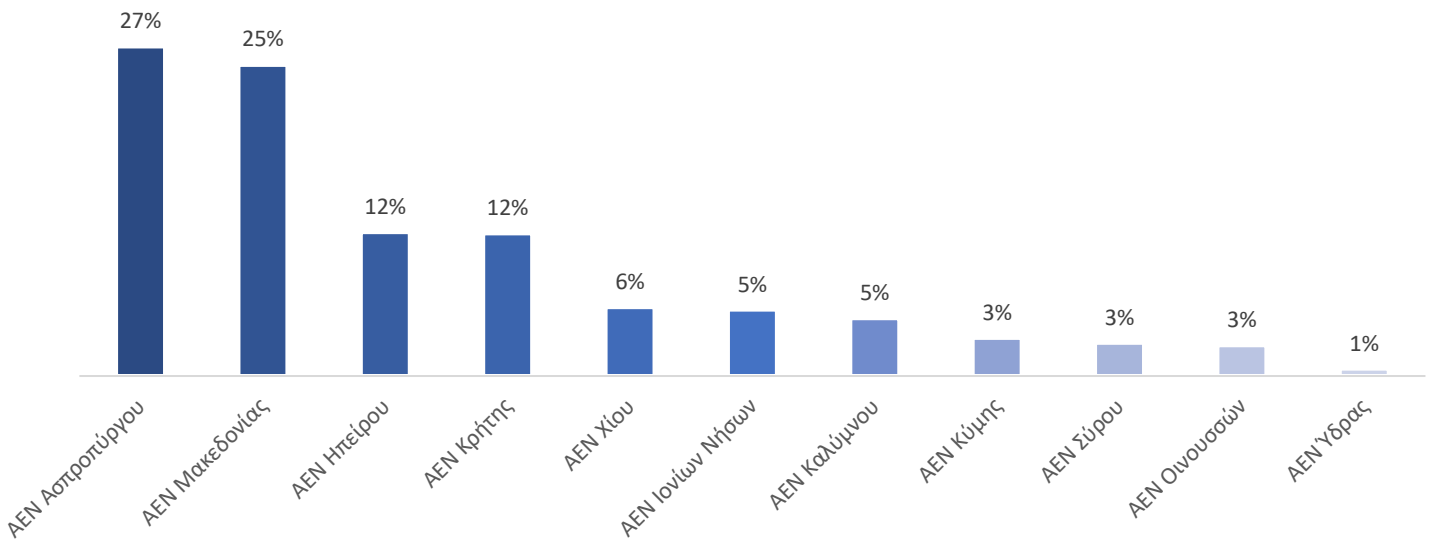
Διάγραμμα 5
Μηνιαίο εισόδημα οικογένειας με βάση τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση

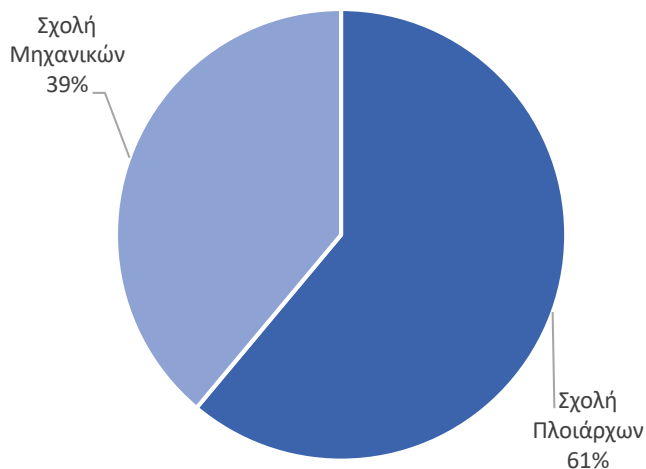
Οι πρωτοετείς σπουδαστές ΑΕΝ από ΕΠΑΛ Ναυτικού ή Ναυτιλιακού Τομέα προέρχονται επίσης από οικογένειες με σημαντικά μικρότερο μηνιαίο οικογενειακό εισόδημα από τους συμφοιτητές τους από τα Γενικά Λύκεια. Πιο συγκεκριμένα, το 7% των σπουδαστών που προέρχονται από ΕΠΑΛ Ναυτικού ή Ναυτιλιακού Τομέα διαθέτουν μηνιαίο οικογενειακό εισόδημα μικρότερο των 500 ευρώ, ενώ το 38% διαθέτει εισόδημα από 500 έως 1.000 ευρώ. Τα αντίστοιχα ποσοστά για τους σπουδαστές από ΓΕΛ αγγίζουν το 5% και το 23%.

Το 27% των πρωτοετών σπουδαστών, τη στιγμή συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου, φοιτούσε στην ΑΕΝ Ασπροπύργου, ενώ ένα εξίσου μεγάλο ποσοστό (25%) φοιτούσε στην ΑΕΝ Μακεδονιάς. Σημειώνεται πως και οι δύο Ακαδημίες Εμπορικού Ναυτικού διαθέτουν σχολές τόσο για πλοιάρχους όσο και για μηχανικούς. Ακολουθούν οι ΑΕΝ Ηπείρου και Κρήτης με ποσοστό 12% εκάστη. Αναλυτικά, τα ποσοστά για κάθε σχολή παρουσιάζονται στο παρακάτω διάγραμμα.

Διάγραμμα 6
ΑΕΝ φοίτηση

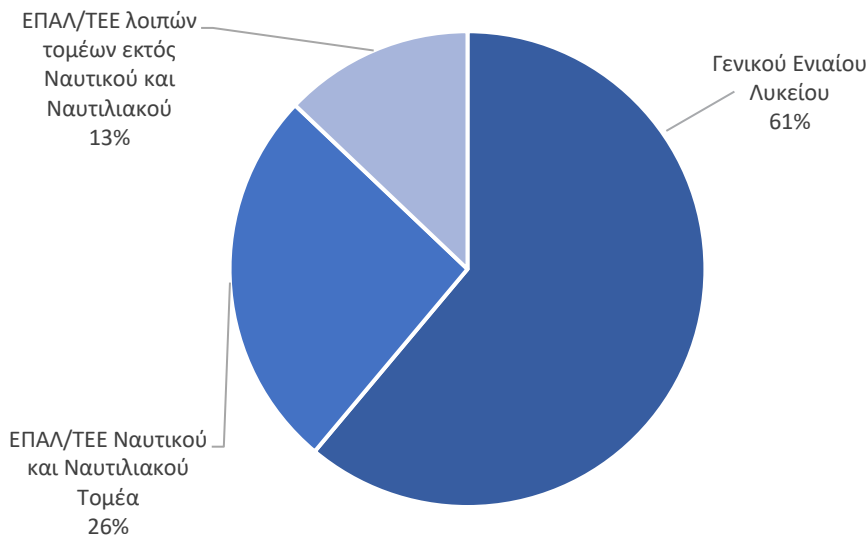

Διάγραμμα 7
Σχολή φοίτησης

Η μεγάλη πλειοψηφία του δείγματος (61%) φοιτά σε Σχολές Πλοιάρχων, ενώ το 39% σε Σχολές Μηχανικών. Αξίζει να αναφερθεί πως επτά ΑΕΝ της χώρας διαθέτουν αποκλειστικά Σχολές Πλοιάρχων, μία διαθέτει αποκλειστικά Σχολή Μηχανικών, ενώ τρεις σχολές έχουν τόσο Σχολές Πλοιάρχων όσο και Σχολές Μηχανικών.

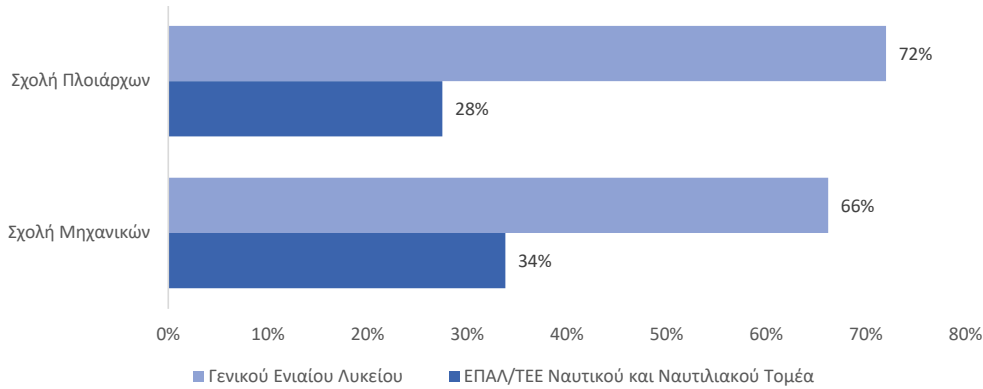
Διάγραμμα 8
Δευτεροβάθμια εκπαίδευση

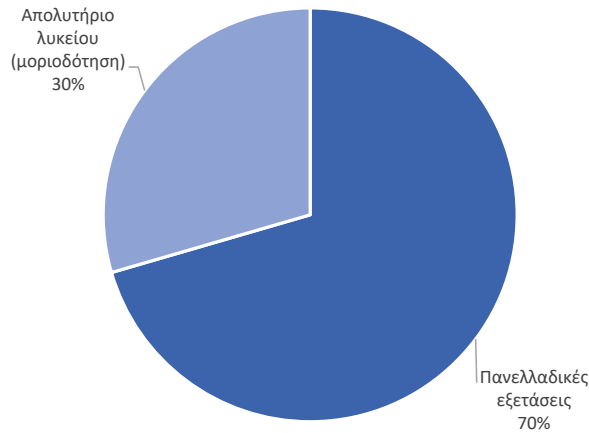
Από το σύνολο του δείγματος, το 61% προέρχεται από Γενικά Λύκεια, ενώ το 39% από ΕΠΑΛ. Το 26% προέρχεται από ΕΠΑΛ/ΤΕΕ ναυτικού τομέα, ενώ το 13% από ΕΠΑΛ/ΤΕΕ λοιπών τομέων, εκτός ναυτικού και ναυτιλιακού. Αξίζει να αναφερθεί πως ο πρόσφατος νόμος 4676/2020 (άρθρο 82) του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, που αναβαθμίζει τα επαγγελματικά δικαιώματα των αποφοίτων των Επαγγελματικών Λυκείων της χώρας με ναυτιλιακή κατεύθυνση, δίνει πλέον το δικαίωμα στους αποφοίτους τους να εξελιχθούν σε αξιωματικούς Εμπορικού Ναυτικού Α΄ τάξης, υπό ορισμένες προϋποθέσεις και δίχως να απαιτείται τετραετής φοίτηση στις ΑΕΝ. Σε αυτό το πλαίσιο, η μελέτη των χαρακτηριστικών των μαθητών των Ναυτικών Λυκείων της χώρας αποκτά ιδιαίτερη σημασία.

Οι φερέλπιδες μηχανικοί του Εμπορικού Ναυτικού φαίνεται πως επιλέγουν συχνότερα τη φοίτηση σε Ναυτικά Λύκεια (34%), σε σχέση με τους πλοiάρχους, όπου το ποσοστό ανέρχεται σε 28%.

Διάγραμμα 9
Σχολή φοίτησης με βάση τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση

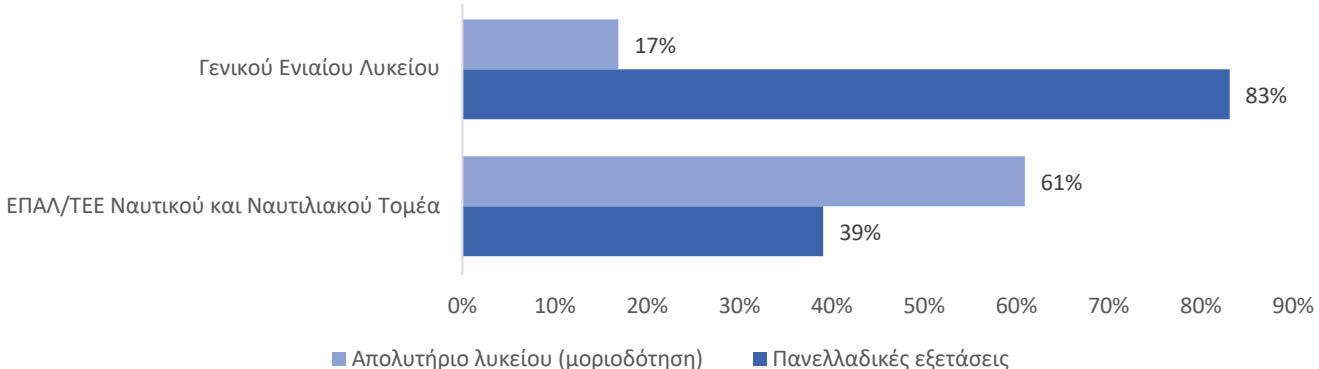
Διάγραμμα 10
Σύστημα εισαγωγής στις ΑΕΝ

Το 70% του δείγματος εισήχθη στις ΑΕΝ με πανελλαδικές εξετάσεις, ενώ το 30% έκανε χρήση του συστήματος μοριοδότησης.

Η μεγάλη πλειοψηφία των πρωτοετών σπουδαστών που προέρχονταν από τα Γενικά Λύκεια εισήχθησαν στις ΑΕΝ με πανελλαδικές εξετάσεις (83%) σε σχέση με το 17% που επέλεξαν το σύστημα εισαγωγής με απολυτήριο λυκείου. Αντιθέτως, οι σπουδαστές που προήλθαν από τα Ναυτικά ΕΠΑΛ φαίνεται πως επέλεξαν, στη μεγάλη τους πλειοψηφία, το σύστημα της μοριοδότησης (61%), έναντι των πανελλαδικών εξετάσεων (39%).

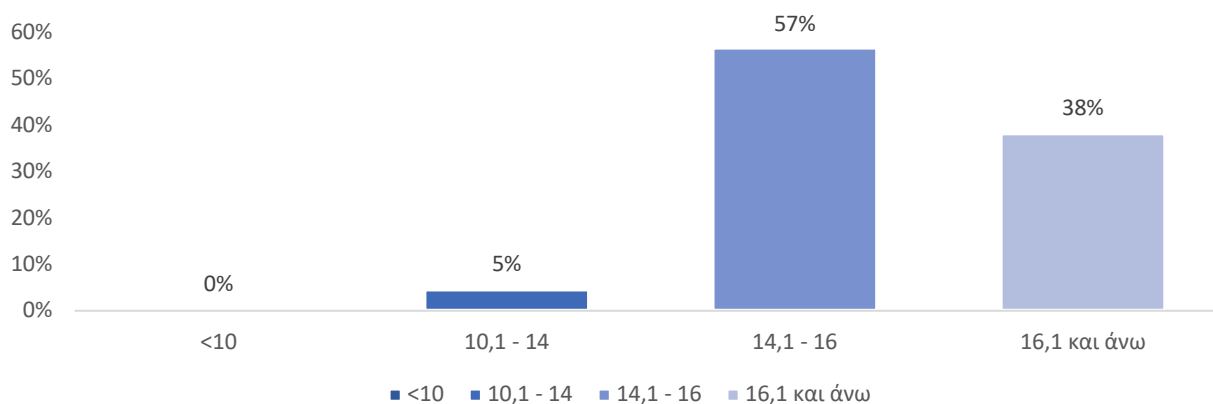
Διάγραμμα 11
Σύστημα εισαγωγής στις ΑΕΝ με βάση τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση

Εκπαιδευτικό και μορφωτικό επίπεδο

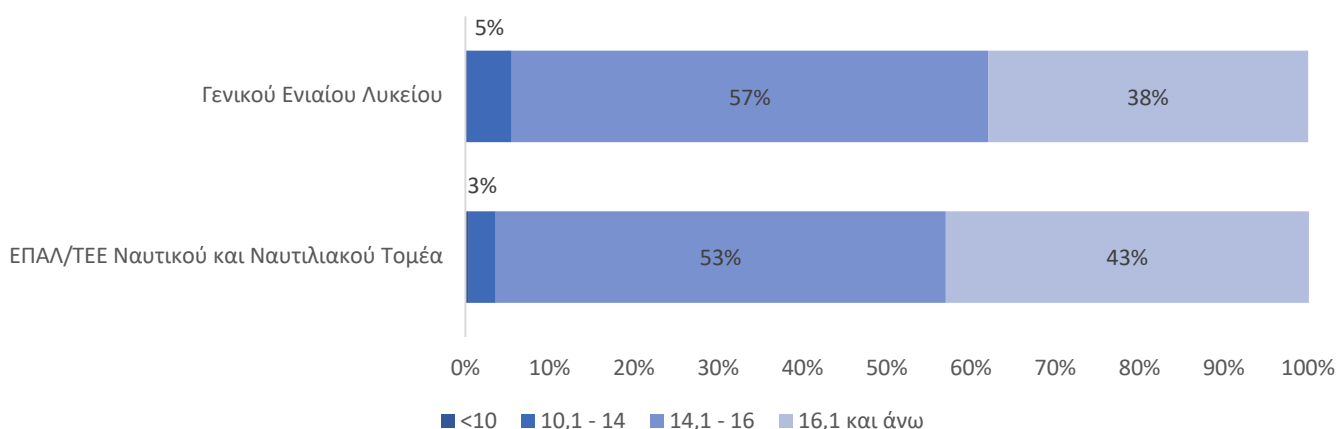
Το 57% του δείγματος εισήχθη στις ΑΕΝ με βαθμό απολυτηρίου λυκείου που κυμαίνονταν από 14,1 έως 16, ενώ ένα εντυπωσιακό ποσοστό της τάξεως του 38% εισήχθη στις ΑΕΝ με βαθμό μεγαλύτερο από 16,1, γεγονός που αποδεικνύει τη βελτίωση του μορφωτικού και εκπαιδευτικού υποβάθρου των νέων που επιθυμούν να φοιτήσουν στις ΑΕΝ. Μόλις το 5% είχε βαθμό απολυτηρίου χαμηλότερο από 14.

Διάγραμμα 12
Βαθμός απολυτηρίου λυκείου

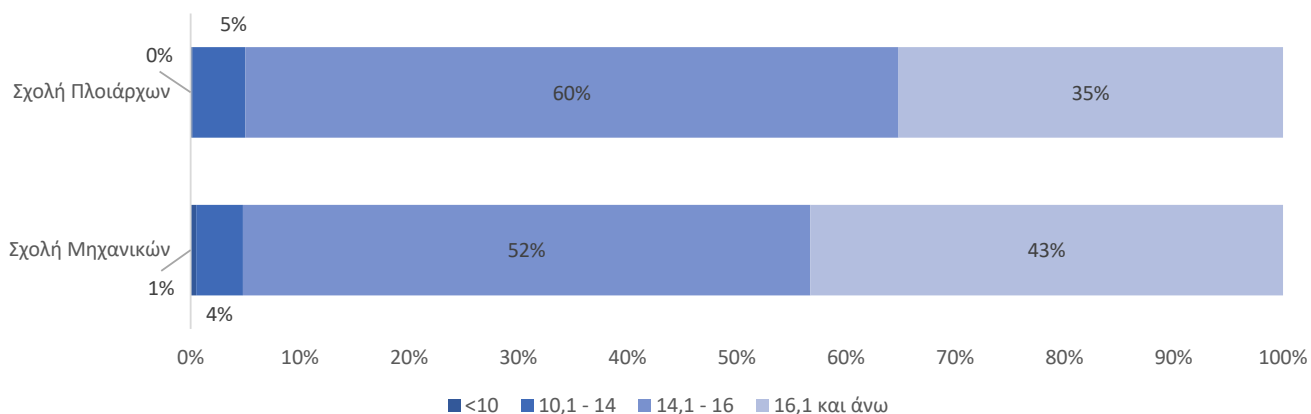
Αξίζει να αναφερθεί πως ο τελικός βαθμός εισαγωγής στις ΑΕΝ διαφέρει σημαντικά από τον βαθμό του απολυτηρίου λυκείου. Για τους σπουδαστές που έκαναν χρήση του συστήματος μοριοδότησης, ο τελικός βαθμός είναι πάντοτε μεγαλύτερος ή ίσος με τον βαθμό απολυτηρίου, ενώ για όσους επέλεξαν τις πανελλαδικές εξετάσεις ο βαθμός εισαγωγής είναι συνήθως μικρότερος από τον βαθμό του απολυτηρίου λυκείου.

Διάγραμμα 13
Βαθμός απολυτηρίου λυκείου με βάση τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση

Οι σπουδαστές που προέρχονται από ΕΠΑΛ/ΤΕΕ Ναυτικού και Ναυτιλιακού Τομέα φαίνεται να έχουν μεγαλύτερες βαθμολογίες στο απολυτήριο λυκείου, καθώς το 43% διαθέτει βαθμό απολυτηρίου μεγαλύτερο από 16,1, σε σχέση με το 38% που ισχύει για τα Γενικά Λύκεια. Επιπλέον, μόλις το 3% των πρωτοετών σπουδαστών που προέρχονται από Ναυτικά Λύκεια διαθέτουν βαθμό χαμηλότερο από 10, σε σχέση με το 5% στα Γενικά Λύκεια. Η διαφορά στη βαθμολογία των μαθητών των ΕΠΑΛ, σε σχέση με τους μαθητές των Γενικών Λυκείων, είναι πιθανό να οφείλεται στις διαφορετικές απαιτήσεις των προγραμμάτων σπουδών, και ιδιαίτερα στο εύρος της διδακτέας ύλης.

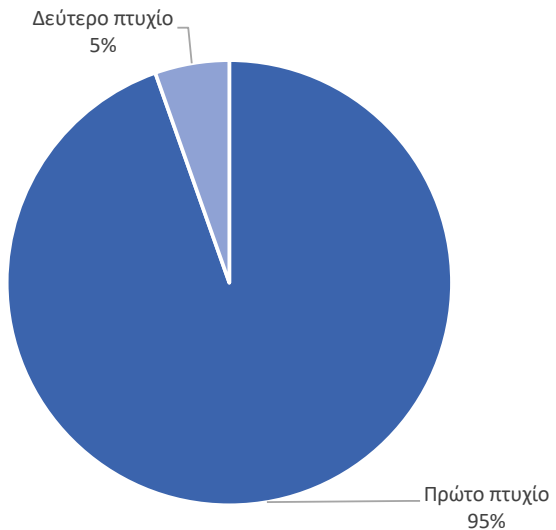
Διάγραμμα 14
Βαθμός απολυτηρίου λυκείου με βάση τη σχολή φοίτησης

Συγκρίνοντας τους πλοιάρχους και τους μηχανικούς των δημοσίων ΑΕΝ, προκύπτει ότι το 43% των μηχανικών έχουν αποφοιτήσει από το λύκειο με βαθμό άνω του 16, ποσοστό το οποίο είναι σημαντικά υψηλότερο από το αντίστοιχο ποσοστό για τους πλοιάρχους (35%). Σημειώνεται πως τα περσινά στοιχεία φανέρωναν μια τελείως διαφορετική τάση, καθότι, σύμφωνα με τα στοιχεία του εκπαιδευτικού έτους 2018-2019, το 72% των πλοιάρχων είχαν αποφοιτήσει από το λύκειο με βαθμό άνω του 17, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό στους μηχανικούς ήταν μειωμένο, στο 57%.

Για τη μεγάλη πλειοψηφία των σπουδαστών (95%), οι σπουδές στις ΑΕΝ αποτελούν το πρώτο πτυχίο, ενώ το 5% εξ αυτών έχουν προηγουμένως αποφοιτήσει και από άλλα εκπαιδευτικά ιδρύματα.

Διάγραμμα 15
Πρώτο ή δεύτερο πτυχίο

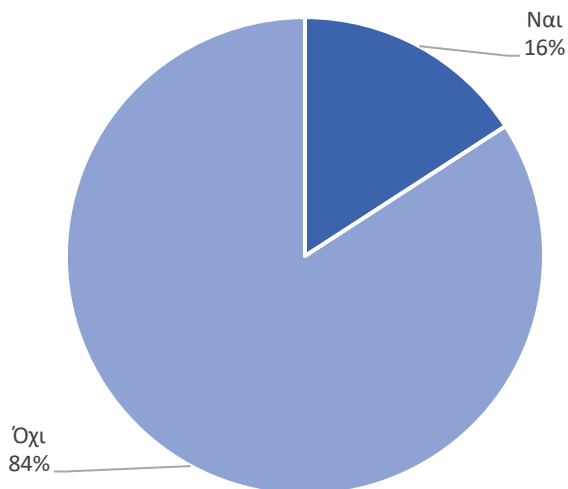

Οικογένεια

Σύμφωνα με την έρευνα, μόλις το 16% του δείγματος προέρχεται από οικογένεια όπου ένας από τους δύο γονείς απασχολείται άμεσα στη ναυτιλιακή βιομηχανία – το 84% των πρωτοετών σπουδαστών προέρχονται από μη ναυτικές οικογένειες. Σημειωτέον πως το ποσοστό των σπουδαστών που προέρχονται από ναυτικές οικογένειες παρουσιάζει μείωση της τάξεως του 4%, σε σχέση με τα στοιχεία του 2010 (20%), αλλά και τα στοιχεία του 2018, όπου το αντίστοιχο ποσοστό πρωτοετών σπουδαστών που προέρχονταν από ναυτικές οικογένειες άγγιζε το 18,5%.

Διάγραμμα 16

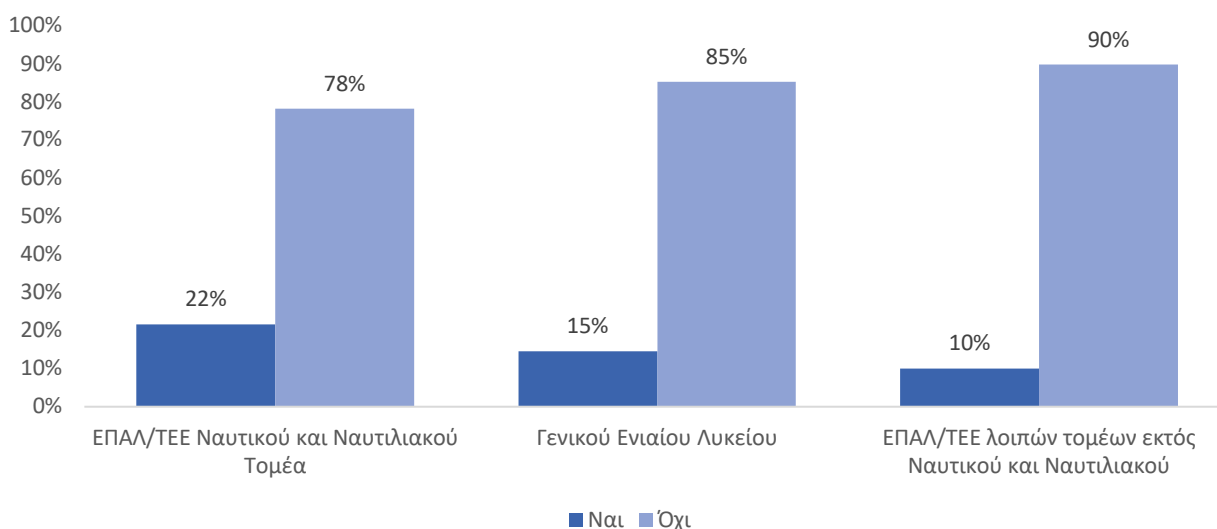
Απασχόληση των γονέων σε επαγγέλματα συναφή με τη ναυτιλία

Το μεγαλύτερο ποσοστό απασχόλησης των γονέων στη ναυτιλία συναντάται στους πρωτοετείς σπουδαστές που προέρχονται από Ναυτικά Λύκεια (22%), ενώ ακολουθούν οι σπουδαστές που προέρχονται από ΓΕΛ (15%) και ΕΠΑΛ λοιπών τομέων (10%).

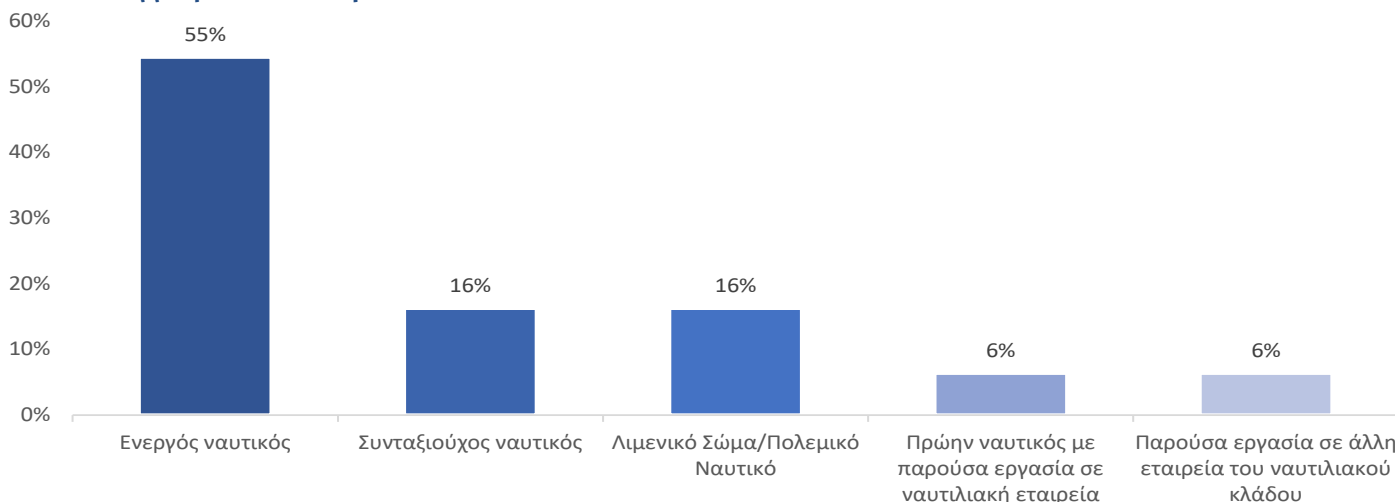
Διάγραμμα 17

Απασχόληση των γονέων σε επαγγέλματα συναφή με τη ναυτιλία με βάση τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση

Ο πατέρας εργάζεται στη ναυτιλιακή βιομηχανία, στη συντριπτική πλειονότητα (85%) των περιπτώσεων, όταν οι γονείς φαίνεται να απασχολούνται στον κλάδο.

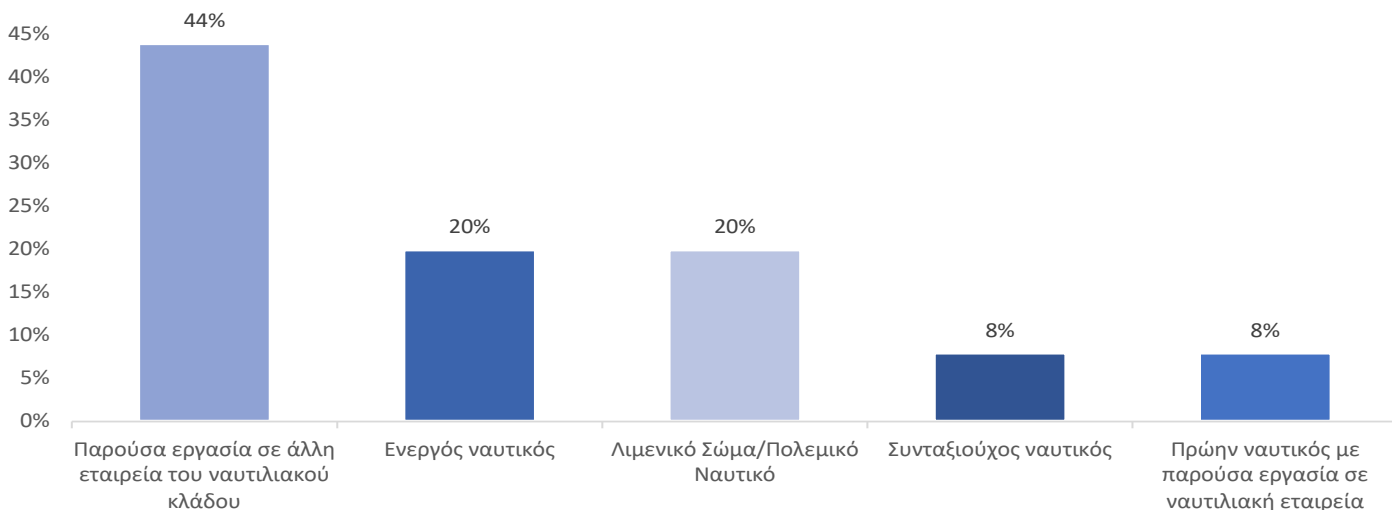
Διάγραμμα 18
Επάγγελμα του πατέρα

Το εντυπωσιακό είναι πως, στο 77% αυτών των περιπτώσεων, ο πατέρας είναι εν ενεργεία ή πρώην ναυτικός. Στο 16% των περιπτώσεων που ο πατέρας εργάζεται στη ναυτιλιακή βιομηχανία είναι αξιωματικός του Λιμενικού Σώματος ή του Πολεμικού Ναυτικού, ενώ, μόλις στο 6% του δείγματος, ο πατέρας εργάζεται σε άλλη εταιρεία του ναυτιλιακού κλάδου. Τα παραπάνω στοιχεία μάς οδηγούν στο συμπέρασμα ότι η συνθήκη «πατέρας ναυτικός» είναι πιθανότερο να οδηγήσει τους νέους στην επιλογή του ναυτικού επαγγέλματος από οποιοδήποτε άλλο επάγγελμα στον κλάδο.

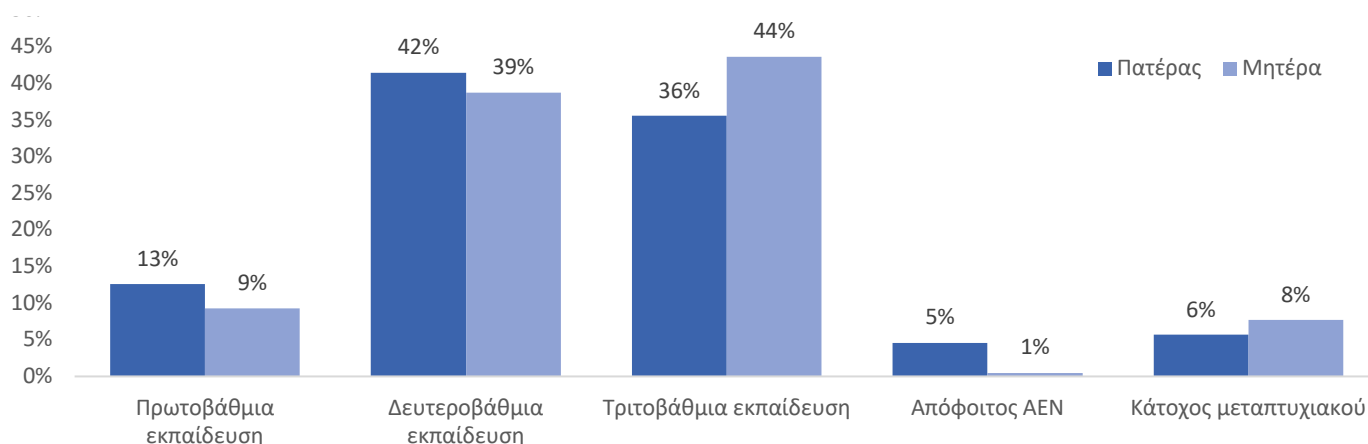
Σε αντίθεση με τα παραπάνω, τα αποτελέσματα είναι πολύ διαφορετικά στις περιπτώσεις που η μητέρα απασχολείται στη ναυτιλιακή βιομηχανία. Πιο συγκεκριμένα και σύμφωνα με τα στοιχεία του δείγματος, εάν η μητέρα εργάζεται στη ναυτιλία, είναι πιθανότερο να εργάζεται σε εταιρεία του ευρύτερου ναυτιλιακού επιχειρείν (44%) και λιγότερο πιθανό να είναι εν ενεργεία (20%) ή πρώην (16%) ναυτικός.

Διάγραμμα 19
Επάγγελμα της μητέρας

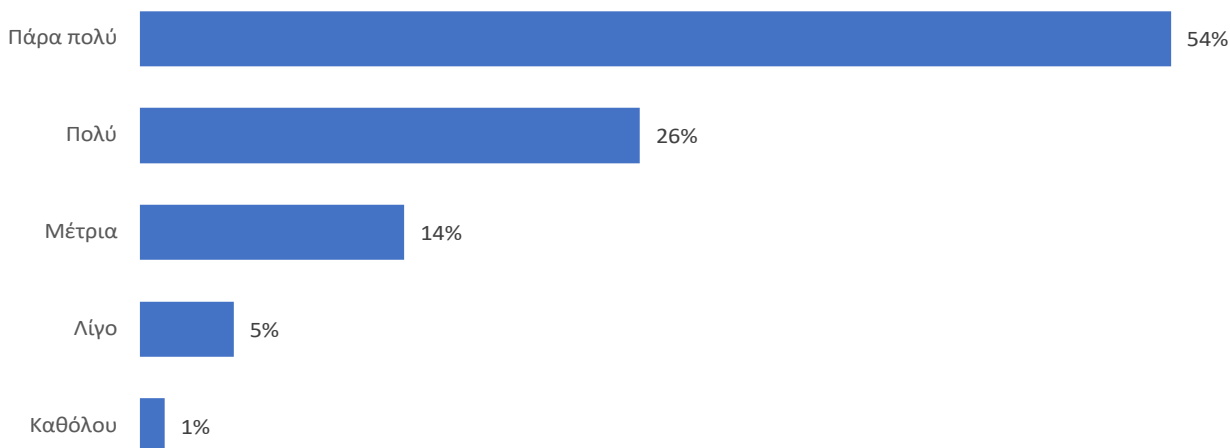
Αναφορικά με το μορφωτικό επίπεδο του πατέρα, η δευτεροβάθμια εκπαίδευση εμφανίζεται πρώτη με 42%, ενώ ακολουθεί η τριτοβάθμια εκπαίδευση (36%). Στο 6% του δείγματος, ο πατέρας είναι κάτοχος και μεταπτυχιακού προγράμματος, ενώ στο 5% είναι απόφοιτος ΑΕΝ. Στο 13% του δείγματος, ο πατέρας δεν έχει ολοκληρώσει την υποχρεωτική εκπαίδευση, ποσοστό το οποίο είναι ιδιαίτερα υψηλό.

Διάγραμμα 20
Μορφωτικό επίπεδο πατέρα και μητέρας

Η μητέρα φαίνεται, κατά γενικό κανόνα, να διαθέτει μεγαλύτερο επίπεδο μόρφωσης. Στην πλειονότητα των περιπτώσεων (44%), η μητέρα κατέχει τίτλο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ενώ στο 39% του δείγματος έχει ολοκληρώσει δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Μόλις στο 1% του δείγματος η μητέρα είναι απόφοιτη ΑΕΝ, ενώ διαθέτει μεταπτυχιακό τίτλο στο 8% των περιπτώσεων. Μόλις το 9% των μητέρων φαίνονται να μην έχουν ολοκληρώσει την υποχρεωτική εκπαίδευση.

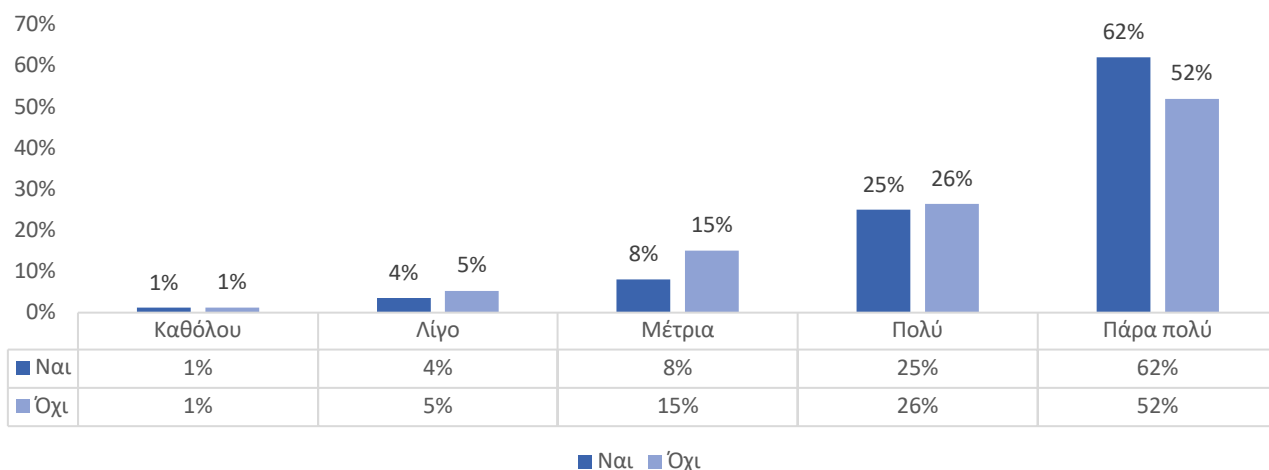
Διάγραμμα 21
Υποστήριξη των γονέων για σπουδές σε ΑΕΝ

Με βάση τα δεδομένα της έρευνας, οι γονείς όχι μόνο δεν θα σταθούν εμπόδιο, αλλά θα υποστηρίξουν πολύ ή και πάρα πολύ τα παιδιά τους εάν αποφασίσουν να ακολουθήσουν το ναυτικό επάγγελμα, είτε έχουν άμεση σχέση με τη ναυτιλία είτε όχι.

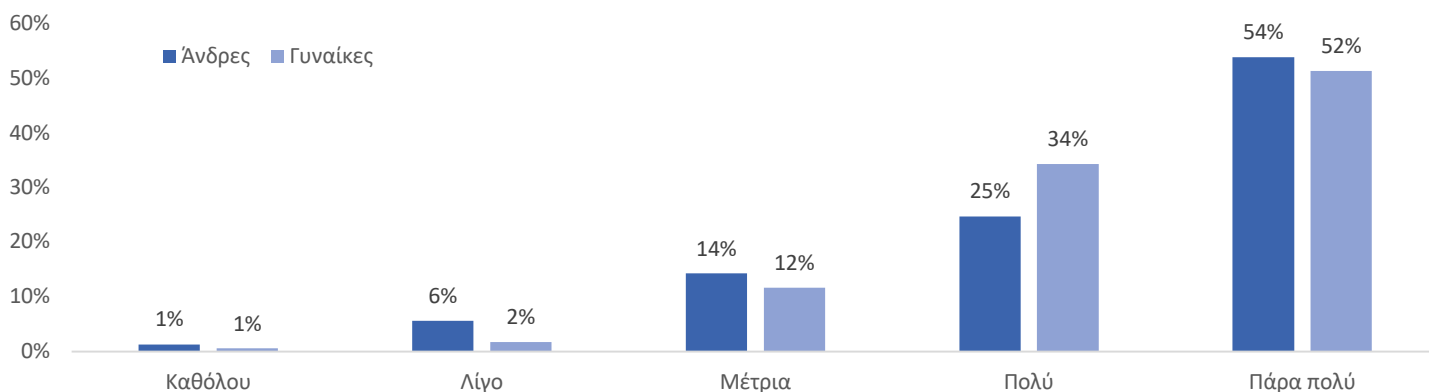
Πιο συγκεκριμένα, οι γονείς φαίνεται πως υποστήριξαν ή ενθάρρυναν συνολικά την επιλογή των πρωτοετών σπουδαστών για σπουδές σε ΑΕΝ (4,25/5 με τυπική απόκλιση 0,96), καθώς η συντριπτική πλειοψηφία των γονέων στήριξαν πάρα πολύ (54%) ή πολύ (26%) την απόφαση των νέων σπουδαστών για σπουδές σε ΑΕΝ. Για ένα μικρό ποσοστό του δείγματος, η στήριξη ήταν μικρή (5%) ή ανύπαρκτη (1,3%). Μέτρια ήταν η υποστήριξη για το 14% των πρωτοετών σπουδαστών.

Διάγραμμα 22
Υποστήριξη γονέων με βάση τη συνάφεια εργασίας με τον κλάδο

Οι γονείς που απασχολούνται σε επαγγέλματα συναφή με τη ναυτιλία είναι περισσότερο υποστηρικτικοί (4,44/5) για σπουδές των παιδιών τους σε ΑΕΝ απ' όσους απασχολούνται σε άλλους τομείς (4,23/5), παρότι και στις δύο περιπτώσεις οι γονείς φαίνεται να ενθαρρύνουν τις σπουδές σε ΑΕΝ (4,25/5). Πιο συγκεκριμένα, οι γονείς που απασχολούνται σε επαγγέλματα συναφή με τη ναυτιλία δείχνουν να υποστηρίζουν πολύ ή και πάρα πολύ τα παιδιά τους για σπουδές σε ΑΕΝ, σε ποσοστό που αγγίζει το 87%, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό για τους γονείς που απασχολούνται σε άλλους τομείς αγγίζει το 78%.

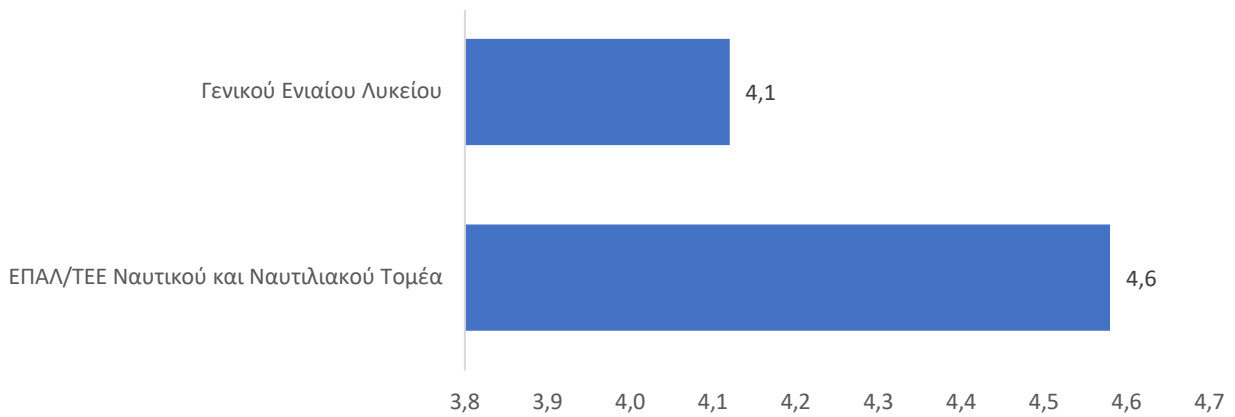
Διάγραμμα 23
Υποστήριξη των γονέων για σπουδές σε ΑΕΝ με βάση το φύλο

Το φύλο, εξίσου, φαίνεται να επηρεάζει την υποστήριξη των γονέων για σπουδές στις Ακαδημίες Εμπορικού Ναυτικού, με έναν αρκετά παράδοξο τρόπο. Ειδικότερα, οι γυναίκες λαμβάνουν πολλή ή πάρα πολλή υποστήριξη από τις οικογένειές τους στο 86% των περιπτώσεων, σε σύγκριση με τους άνδρες συναδέλφους τους, όπου το αντίστοιχο ποσοστό κυμαίνεται στο 79%. Επιπλέον, το 6% των ανδρών φαίνεται να λαμβάνει λίγη υποστήριξη από τους γονείς για σπουδές σε ΑΕΝ, ποσοστό που για τις γυναίκες ανέρχεται σε μόλις 2%.

Διάγραμμα 24

Υποστήριξη γονέων για σπουδές σε ΑΕΝ με βάση τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση

Επιπλέον, οι σπουδαστές που προέρχονται από Ναυτικά Λύκεια φαίνεται να λαμβάνουν μεγαλύτερη υποστήριξη για σπουδές σε ΑΕΝ (4,6/5) απ' ό,τι οι συμφοιτητές τους που προέρχονται από Γενικά Λύκεια (4,1/5).

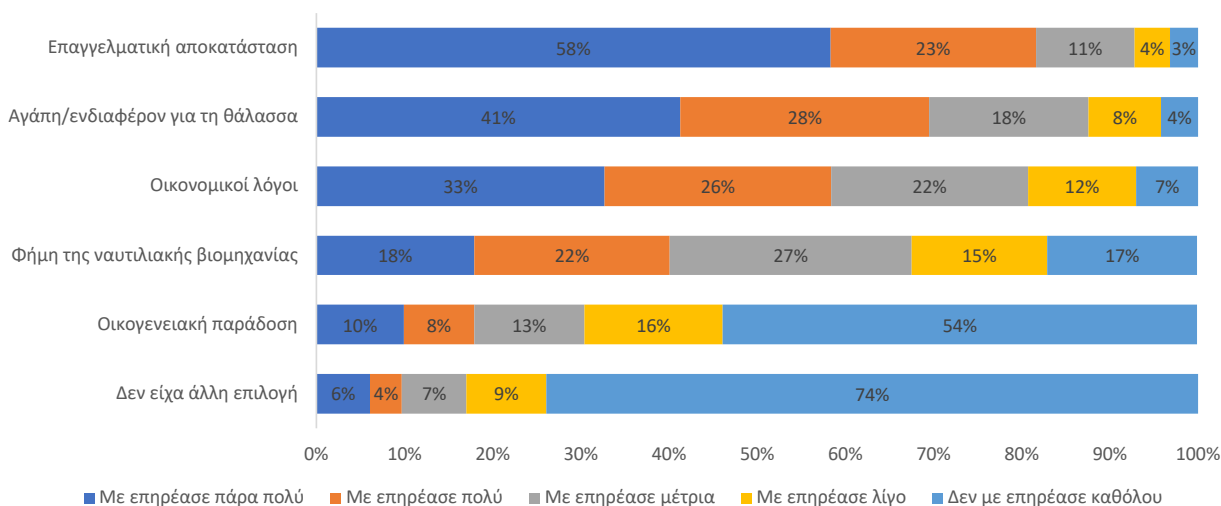

Το ναυτικό επάγγελμα

Η «Επαγγελματική αποκατάσταση» (81%), η «Αγάπη και το ενδιαφέρον για τη θάλασσα» (69%) καθώς και οι «Οικονομικοί λόγοι» (59%) δείχνουν να είναι οι κύριοι παράγοντες που επηρέασαν πολύ ή πάρα πολύ τους πρωτοετείς σπουδαστές ώστε να ακολουθήσουν καριέρα στο ναυτικό επάγγελμα. Αντιθέτως, οι παράγοντες «Δεν είχα άλλη επιλογή», η «Οικογενειακή παράδοση» και η «Φήμη της ναυτιλιακής βιομηχανίας» επηρέασαν ελάχιστα τους φερέλπιδες αξιωματικούς του Εμπορικού Ναυτικού. Αξίζει να αναφερθεί πως η «Φήμη της ναυτιλιακής βιομηχανίας» (40%) φαίνεται να επηρέασε σημαντικά περισσότερο τους πρωτοετείς σπουδαστές απ' ό,τι η «Οικογενειακή παράδοση» (18%).

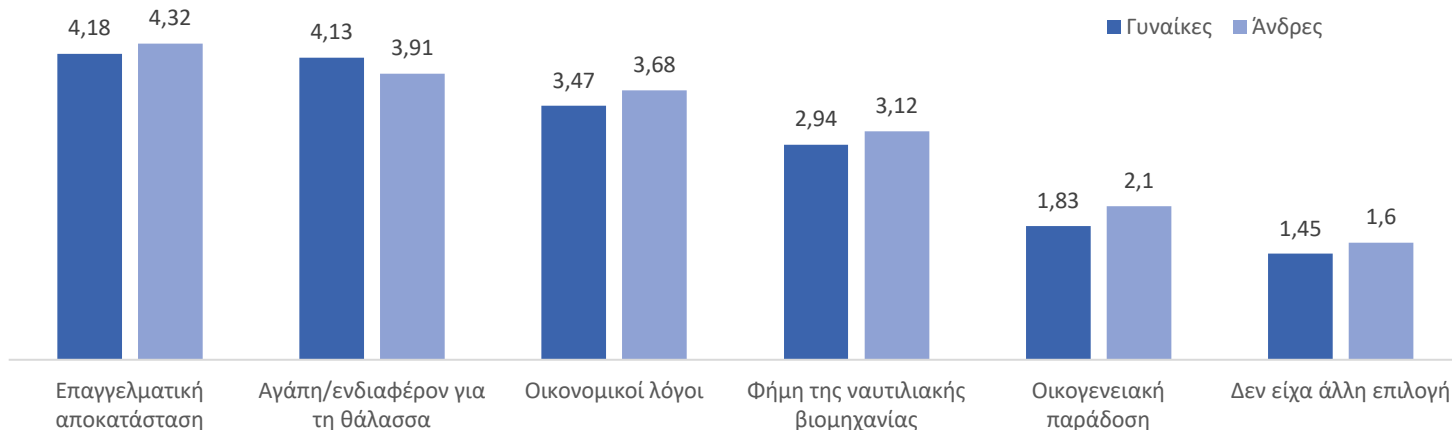
Διάγραμμα 25

Παράγοντες που επηρέασαν τη σταδιοδρομία στο ναυτικό επάγγελμα

Διάγραμμα 26

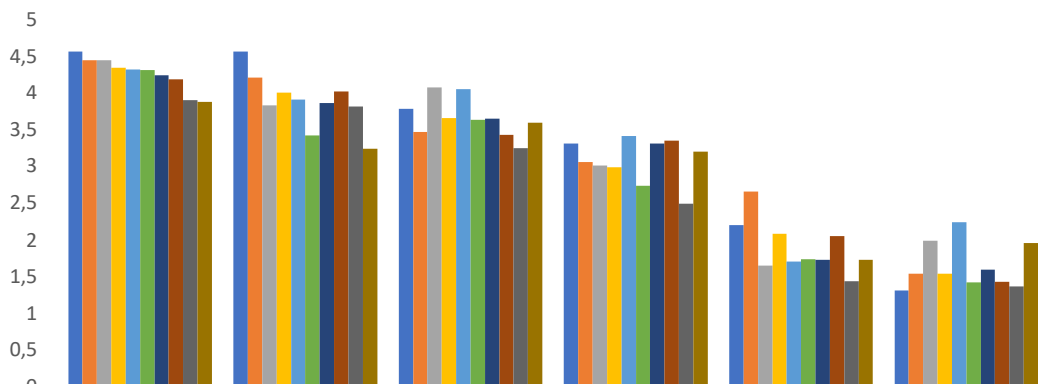
Παράγοντες σταδιοδρομίας στο ναυτικό επάγγελμα με βάση το φύλο

Επιπλέον, ο τόπος καταγωγής φαίνεται να επηρεάζει σημαντικά τους παράγοντες που οδηγούν στο ναυτικό επάγγελμα, με εξαίρεση τους «Οικονομικούς λόγους». Πιο συγκεκριμένα, στα νησιά Ιονίου (4,57/5) και Αιγαίου (4,45/5) ο παράγοντας «Επαγγελματική αποκατάσταση» διαδραματίζει ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο, όπως και στη Θεσσαλία (4,45/5), ενώ ακολουθούν η Στερεά Ελλάδα (4,35/5), η Ήπειρος (4,33/5) και η Ανατολική Μακεδονία/Θράκη (4,32/5), όλες περιοχές με υψηλά ποσοστά ανεργίας. Αντιθέτως για τους σπουδαστές που προέρχονται από τη Δυτική και Κεντρική Μακεδονία και την Κύπρο, η επιρροή του παράγοντα «Επαγγελματική αποκατάσταση» δείχνει να είναι μικρότερη.

Διάγραμμα 27

Παράγοντες σταδιοδρομίας στο ναυτικό επάγγελμα με βάση την καταγωγή

	Επαγγελματική αποκατάσταση	Αγάπη για τη θάλασσα	Οικονομικοί λόγοι	Φήμη της ναυτιλιακής βιομηχανίας	Οικογενειακή παράδοση	Δεν είχα άλλη επιλογή
■ Νησιά Ιονίου	4,57	4,57	3,79	3,32	2,21	1,32
■ Νησιά Αιγαίου	4,45	4,22	3,48	3,07	2,67	1,55
■ Θεσσαλία	4,45	3,84	4,08	3,02	1,66	2
■ Στερεά Ελλάδα	4,35	4,01	3,67	3	2,09	1,55
■ Ήπειρος	4,33	3,92	4,06	3,42	1,72	2,25
■ Ανατολική Μακεδονία/Θράκη	4,32	3,43	3,64	2,75	1,75	1,43
■ Πελοπόννησος	4,25	3,87	3,66	3,32	1,74	2
■ Κρήτη	4,19	4,03	3,44	3,36	2,06	1,44
■ Κύπρος	3,91	3,82	3,26	2,5	1,45	1,38
■ Δυτική και Κεντρική Μακεδονία	3,89	3,25	3,6	3,21	1,74	1,97

Ο παράγοντας «Αγάπη/ενδιαφέρον για τη θάλασσα» φαίνεται να διαδραματίζει ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο για τους πρωτοετείς που κατάγονται από τα νησιά Ιονίου (4,57/5) και Αιγαίου (4,22/5), ενώ ακολουθεί η Κρήτη (4,03/5) και η Στερεά Ελλάδα (4,01/5). Η μικρότερη επιρροή από τον συγκεκριμένο παράγοντα παρουσιάζεται στη Δυτική και Κεντρική Μακεδονία (3,25/5).

Σε ό,τι αφορά τον παράγοντα «Οικογενειακή παράδοση», τη μεγαλύτερη αξία δίνουν οι σπουδαστές από τα νησιά Αιγαίου (2,67/5) και Ιονίου (2,21/5), όπως ήταν αναμενόμενο, ενώ ακολουθούν η Στερεά Ελλάδα, συμπεριλαμβανομένης της Αττικής (2,09/5), και η Κρήτη (2,06/5). Μικρότερη αξία στον παράγοντα «Οικογενειακή παράδοση» δίνουν η Κύπρος (1,45/5) και η Θεσσαλία (1,66/5).

Η «Φήμη της ναυτιλιακής βιομηχανίας» φαίνεται να επηρεάζει ιδιαίτερα όσους κατάγονται από την Ήπειρο (3,42/5), την Κρήτη (3,36/5), τα Νησιά του Ιονίου (3,32), η Πελοπόννησος (3,32) και τη Δυτική και Κεντρική Μακεδονία (3,21/5), ενώ αφήνει μάλλον αδιάφορους όσους σπουδαστές κατάγονται από την Ανατολική Μακεδονία/Θράκη (2,75/5) ή την Κύπρο (2,5/5).

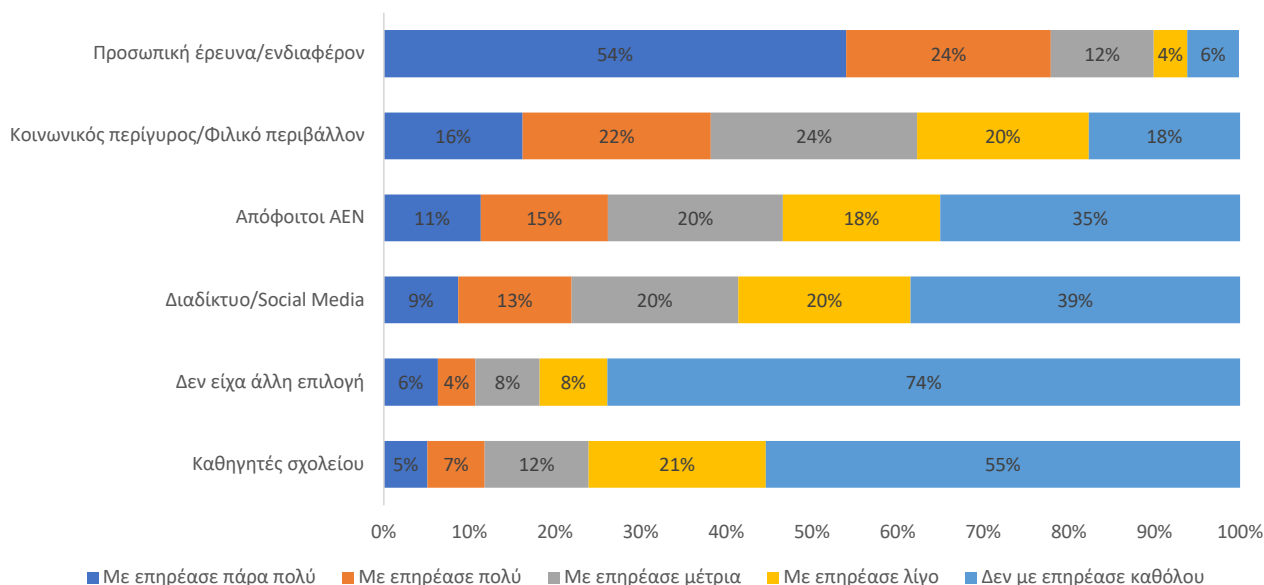
Ο παράγοντας «Δεν είχα άλλη επιλογή» δεν επηρεάζει σημαντικά τους σπουδαστές, ωστόσο θεωρείται σημαντικότερος από τους κατοίκους της Ηπείρου (2,25/5), της Θεσσαλίας (2/5) και της Πελοποννήσου (2/5), όλες περιοχές με υψηλά ποσοστά ανεργίας.

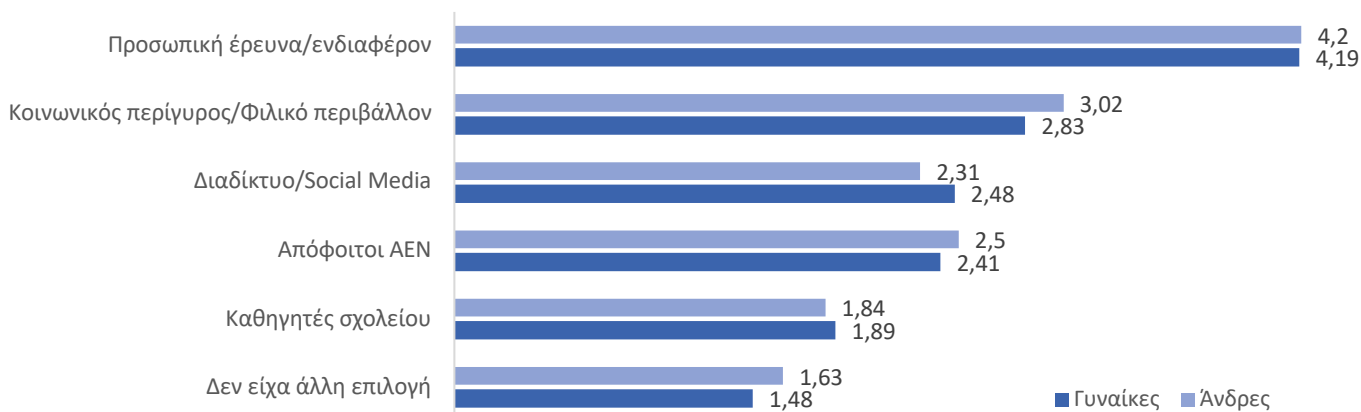
Η φοίτηση στις ΑΕΝ

Η επιλογή των σπουδαστών να φοιτήσουν στις ΑΕΝ φαίνεται πως επηρεάστηκε πολύ και πάρα πολύ από «Προσωπική έρευνα/ενδιαφέρον» (78%), και μάλιστα με μεγάλη διαφορά από τους υπόλοιπους παράγοντες. Ακολουθούν οι συμβουλές του «Κοινωνικού περιγύρου/Φιλικού περιβάλλοντος» (38%) και των «Αποφοίτων ΑΕΝ» (26%), γεγονός που ενισχύει την πεποίθηση πως η φοίτηση στις ΑΕΝ επηρεάζεται σημαντικά και από τις απόψεις του κοντινού κοινωνικού κύκλου. Οι παράγοντες «Διαδίκτυο/Social Media», «Καθηγητές σχολείου» και «Δεν είχα άλλη επιλογή» φαίνεται να μην επηρέασαν σημαντικά τις αποφάσεις των σπουδαστών.

Διάγραμμα 28
Παράγοντες που επηρέασαν την απόφαση φοίτησης σε ΑΕΝ

Διάγραμμα 29
Παράγοντες που επηρέασαν την απόφαση φοίτησης σε ΑΕΝ με βάση το φύλο

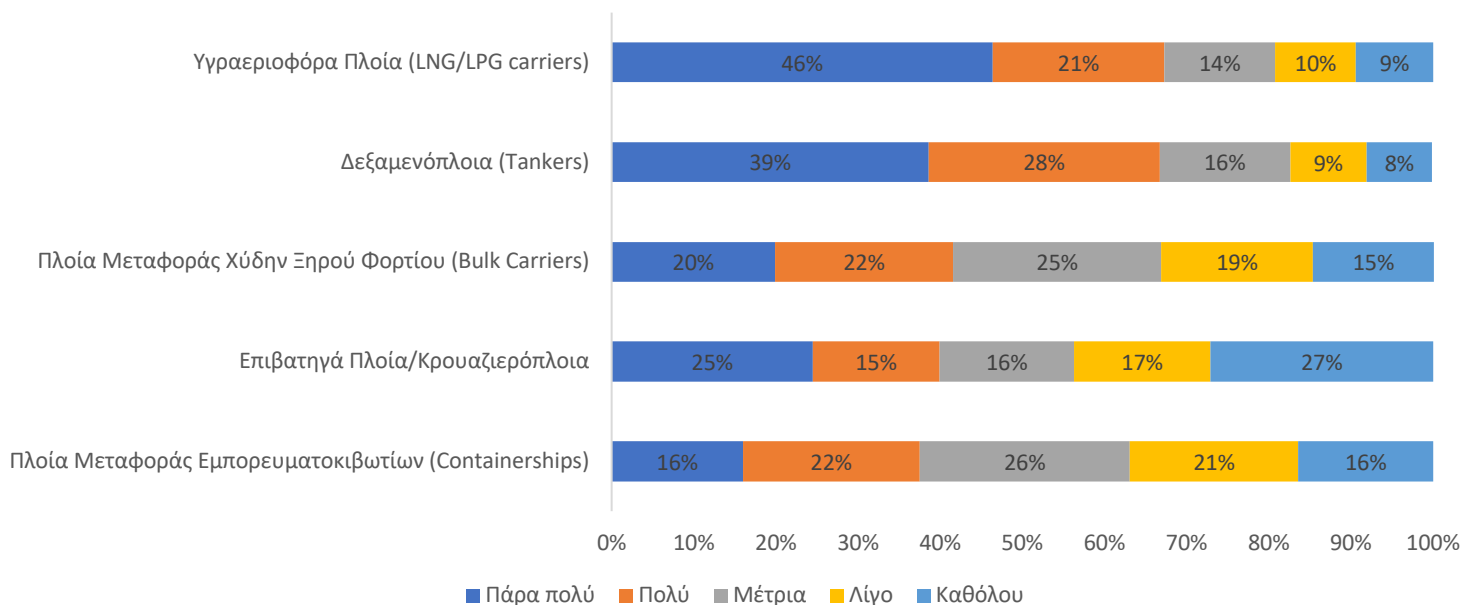

Οι προτιμήσεις ανά τύπο πλοίου

Τα δεξαμενόπλοια φαίνεται να είναι πρώτα στις προτιμήσεις των πρωτοετών σπουδαστών, ανάμεσα στους τύπους πλοίων, καθώς η μεγάλη πλειοψηφία επιθυμεί να εργαστεί πολύ ή πάρα πολύ σε υγραεριοφόρα πλοία (67%) ή σε δεξαμενόπλοια (67%). Αμέσως μετά ακολουθούν τα bulk carriers (42%) και τα επιβατηγά πλοία/κρουαζιερόπλοια (40%), ενώ στην τελευταία θέση βρίσκονται τα containerships (38%).

Διάγραμμα 30

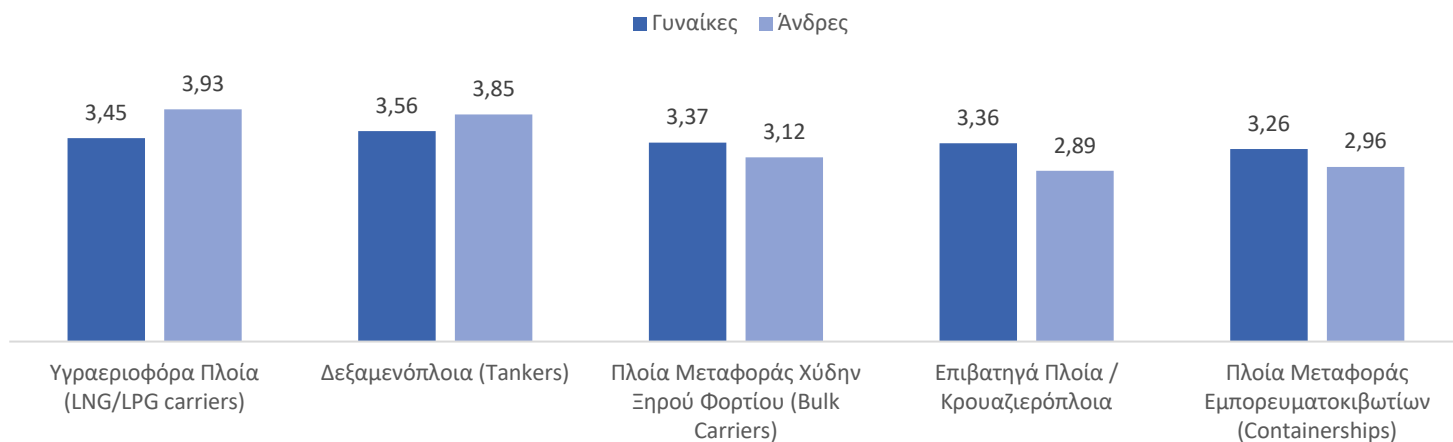
Προτίμηση ναυτολόγησης ανά τύπο πλοίου

Το φύλο επηρεάζει σημαντικά τον επιθυμητό τύπο ναυτολόγησης πλοίου, και συγκεκριμένα οι άνδρες φαίνεται να προτιμούν τη ναυτολόγηση σε υγραεριοφόρα πλοία (3,93/5) ή δεξαμενόπλοια (3,85/5) σημαντικά περισσότερο από τους άλλους τύπους πλοίων. Αντιθέτως, οι γυναίκες μοιάζουν πιο διαλλακτικές και, παρότι προτιμούν και αυτές τα δεξαμενόπλοια (3,56/5) και τα υγραεριοφόρα (3,45/5), επιθυμούν εξίσου να εργαστούν σε bulk carriers (3,37/5), επιβατηγά πλοία (3,36/5) ή containerships (3,26/5).

Διάγραμμα 31

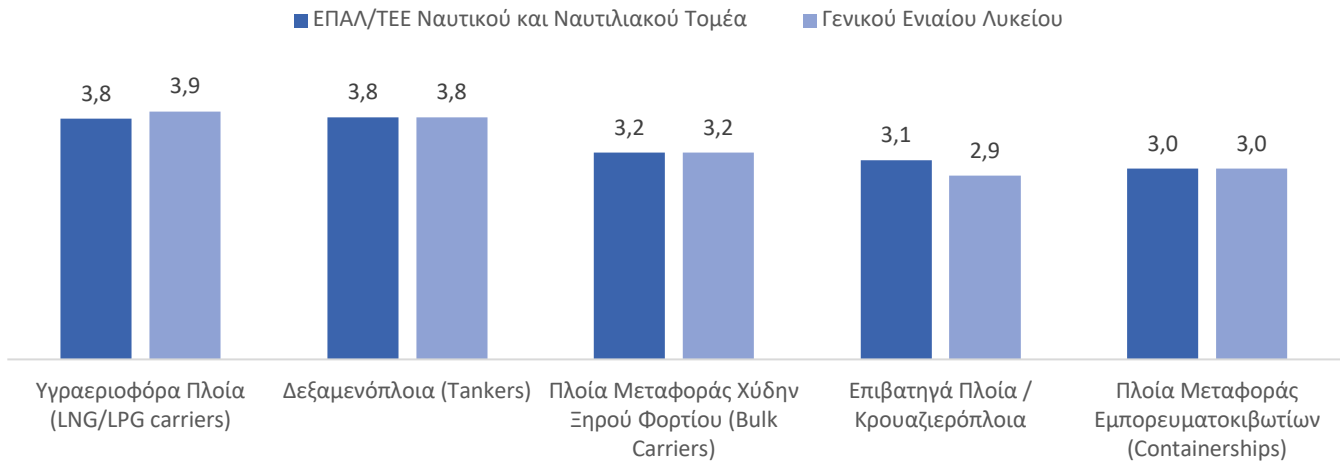
Προτίμηση ναυτολόγησης ανά τύπο πλοίου με βάση το φύλο

Ως προς τον προτιμητέο τύπο πλοίου, δεν παρατηρούνται σημαντικές διαφορές ανάμεσα στους σπουδαστές που προέρχονται από Ναυτικά Λύκεια και τους σπουδαστές των ΓΕΛ, με εξαίρεση τα «Επιβατηγά πλοία/Κρουαζιερόπλοια», τα οποία φαίνεται να προτιμώνται περισσότερο από τους αποφοίτους των ΕΠΑΛ Ναυτικού και Ναυτιλιακού Τομέα (3,1/5) σε σχέση με τους συμφοιτητές τους από τα Γενικά Λύκεια (2,9/5).

Διάγραμμα 32

Προτίμηση ναυτολόγησης ανά τύπο πλοίου με βάση τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση

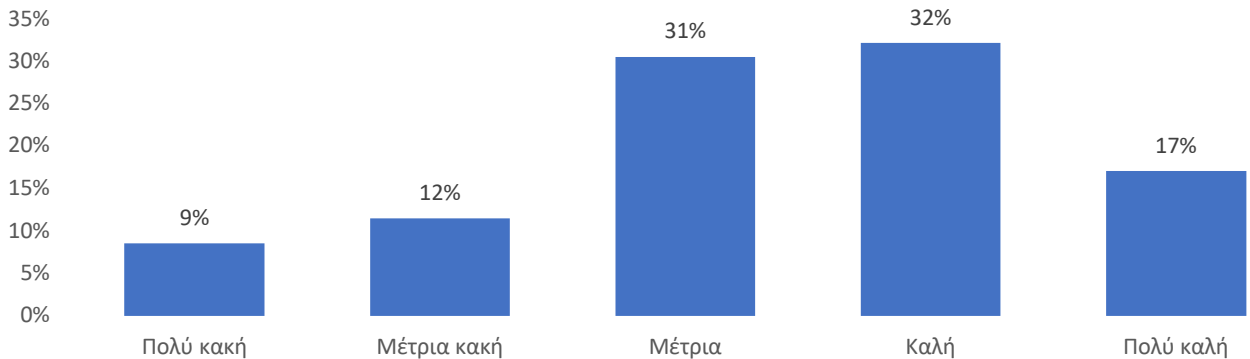

Η γνώση και η πληροφόρηση για τον κλάδο

Το 49% των νέων που επέλεξαν τη ναυτιλία φαίνεται πως διαθέτουν καλή ή πολύ καλή ενημέρωση για τη ναυτιλιακή βιομηχανία, ενώ το 31% διαθέτει μέτρια πληροφόρηση. Το 21% των νέων σπουδαστών είχε πολύ κακή ή μέτρια κακή ενημέρωση για τον κλάδο, ποσοστό αρκετά υψηλό.

Διάγραμμα 33

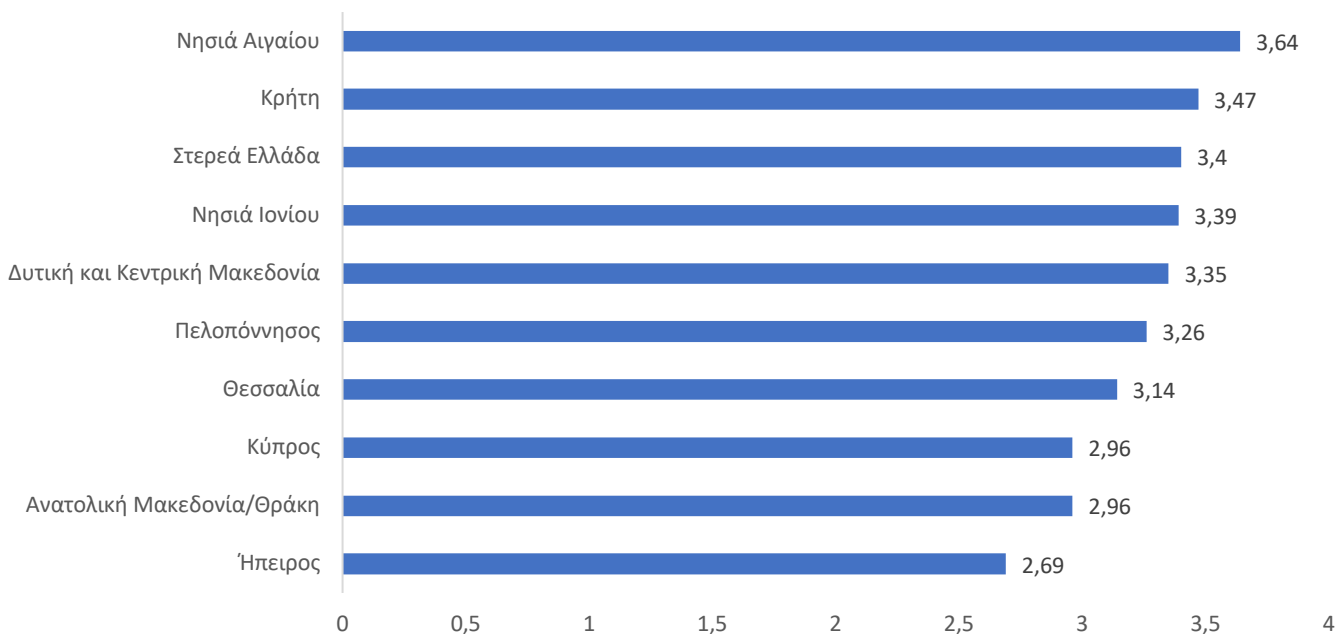
Γνώση και πληροφόρηση για τη ναυτιλιακή βιομηχανία πριν από την εισαγωγή

Το φύλο δεν δείχνει να επηρεάσει σημαντικά τη γνώση και την πληροφόρηση των σπουδαστών για τη ναυτιλιακή βιομηχανία, πριν από την εισαγωγή τους στις ΑΕΝ. Αντιθέτως, η καταγωγή επηρέασε σημαντικά τη γνώση και την πληροφόρηση για τη ναυτιλιακή βιομηχανία, καθώς οι σπουδαστές που κατάγονται από την Ήπειρο (2,69/5), την Κύπρο (2,96/5) και την Ανατολική Μακεδονία/Θράκη (2,96/5) φαίνεται πως δεν διαθέτουν επαρκή γνώση και πληροφόρηση για τον κλάδο.

Διάγραμμα 34

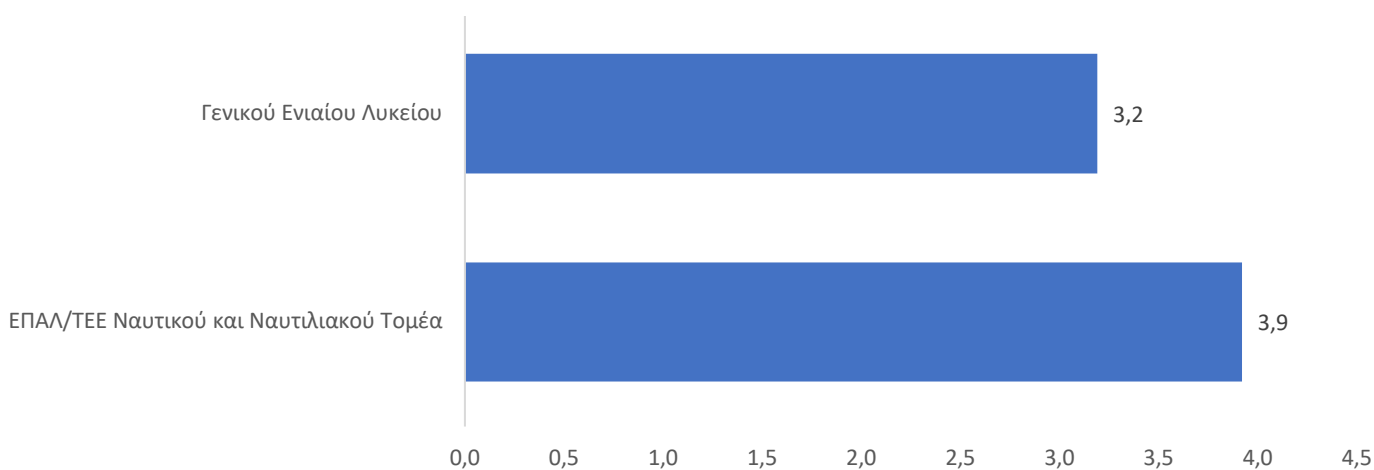
Γνώση και πληροφόρηση για τη ναυτιλιακή βιομηχανία πριν από την εισαγωγή στις ΑΕΝ με βάση την καταγωγή

Επιπλέον, οι σπουδαστές που προέρχονται από Ναυτικά Λύκεια δείχνουν να διαθέτουν πληρέστερη γνώση και πληροφόρηση για τον κλάδο (3,9/5) σε σχέση με τους σπουδαστές που προέρχονται από Γενικά Λύκεια (3,2/5).

Διάγραμμα 35

Γνώση και πληροφόρηση για τη ναυτιλιακή βιομηχανία με βάση τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση

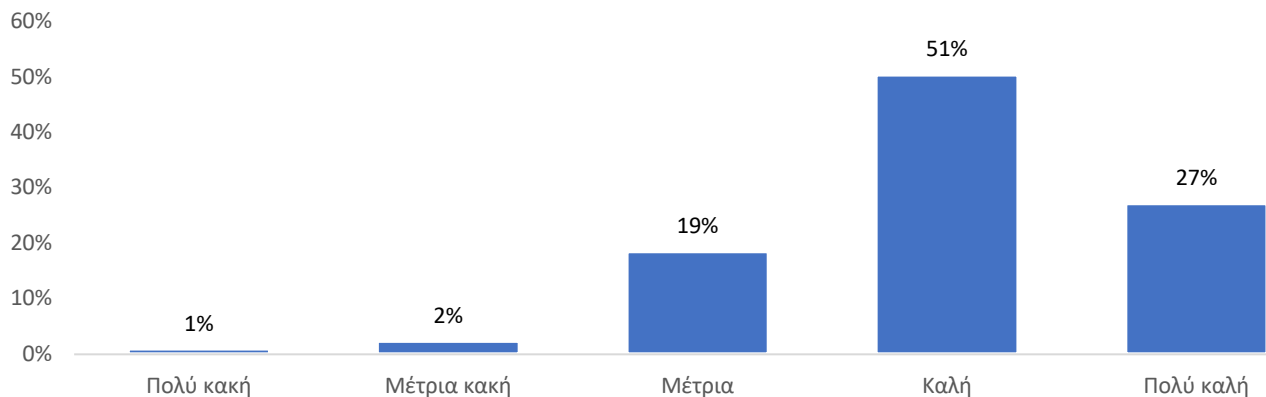

Η εικόνα της ναυτιλιακής βιομηχανίας

Το 78% των νέων που επέλεξαν τη ναυτιλία φαίνεται πως είχαν σχηματίσει καλή ή πολύ καλή εικόνα για τη ναυτιλιακή βιομηχανία, ενώ ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό είχε σχηματίσει μέτρια εικόνα (19%). Ο μέσος όρος της εικόνας των σπουδαστών αγγίζει το 4/5 (καλή εικόνα), με τυπική απόκλιση 0,806.

Διάγραμμα 36

Εικόνα για τη ναυτιλιακή βιομηχανία

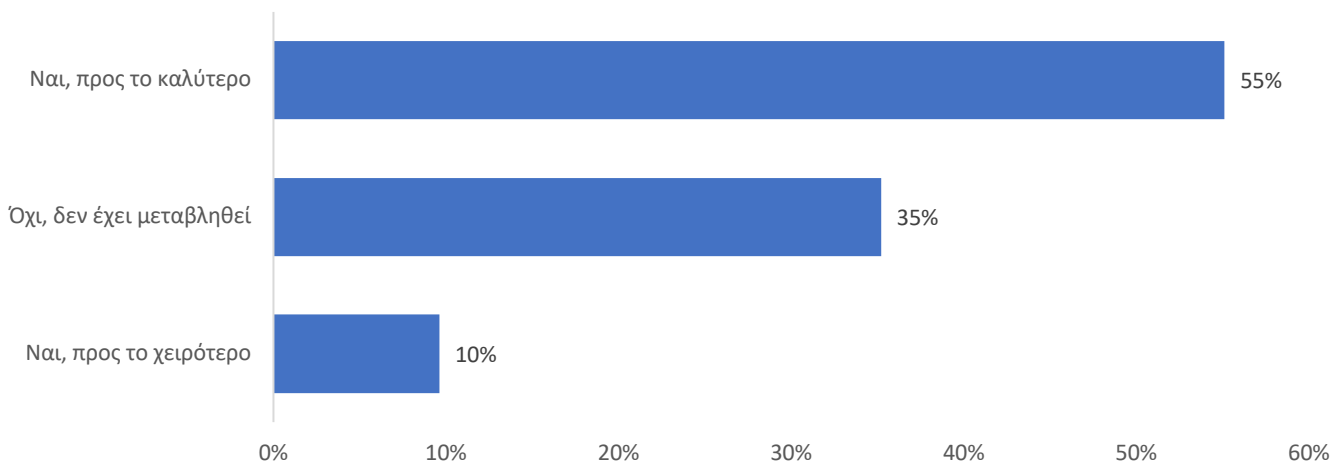
Μόλις το 3% των νέων είχαν σχηματίσει πολύ κακή ή μέτρια κακή εικόνα για τον κλάδο και είναι πολύ πιθανό οι σπουδαστές αυτοί να εγκαταλείψουν το επάγγελμα.

Ιδιαίτερα ενδιαφέρον είναι το ότι η εικόνα για τη ναυτιλιακή βιομηχανία δεν επηρεάζεται από το φύλο, τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση ή τη σχολή φοίτησης, καθώς σε όλες τις περιπτώσεις η εικόνα των σπουδαστών ταυτίζεται με τον μέσο όρο, γεγονός που επιβεβαιώνεται και κατά την εξέταση της σημαντικότητας των μεταβλητών.

Για την πλειονότητα των σπουδαστών, η εικόνα που είχαν για τη ναυτιλιακή βιομηχανία πριν από τις σπουδές τους στις ΑΕΝ, σε σχέση με την εικόνα που έχουν σήμερα, μεταβλήθηκε θετικά (55%). Για μόλις το 35% των σπουδαστών, η εικόνα δεν μεταβλήθηκε, ενώ για το 10% η εικόνα μεταβλήθηκε προς το χειρότερο.

Διάγραμμα 37

Μεταβολή της εικόνας για τη ναυτιλιακή βιομηχανία

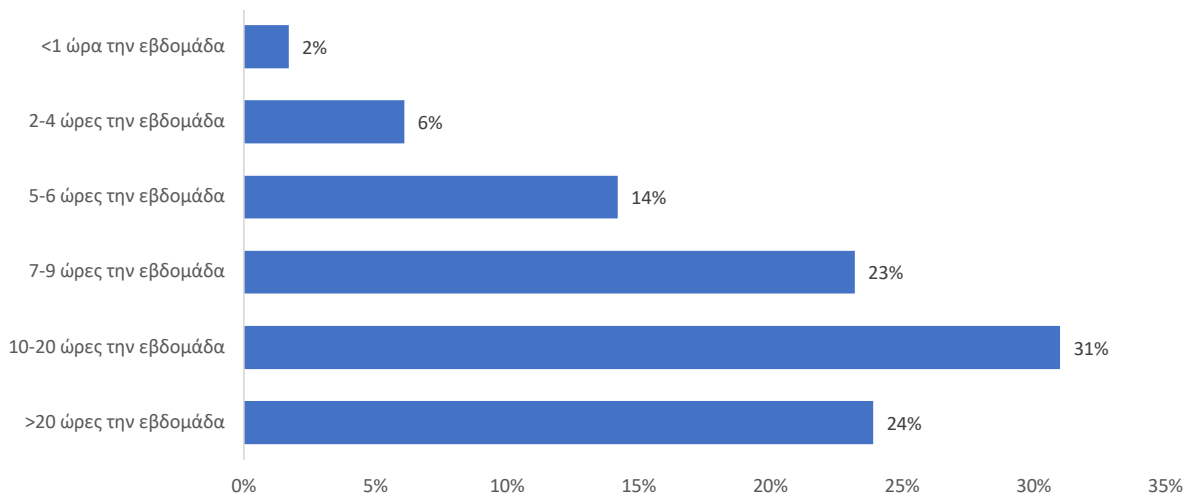

Η σχέση με το διαδίκτυο

Για τους πρωτοετείς σπουδαστές, το διαδίκτυο φαίνεται να παίζει ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο στην καθημερινότητά τους. Με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας που πραγματοποιήσαμε, το 55% χρησιμοποιεί το διαδίκτυο περισσότερες από 10 ώρες την εβδομάδα. Το 22% του δείγματος δηλώνει πως χρησιμοποιεί το διαδίκτυο λιγότερες από 6 ώρες την εβδομάδα, δηλαδή λιγότερο από 1 ώρα την ημέρα. Τα ποσοστά που παρουσιάζονται παρακάτω δημιουργούν υποψίες πως οι σπουδαστές δεν αισθάνονται άνετα να δηλώσουν τη σημασία του διαδικτύου στην καθημερινότητά τους. Σύμφωνα με τα πορίσματα της πρόσφατης έρευνας της Focus Bari, *Focus on Tech Life* (Ιούλιος 2019) στην κατηγορία 13-34 ετών, ο μέσος όρος χρήσης του διαδικτύου στην Ελλάδα σε ημερήσια βάση φτάνει τις 4 ώρες (έναντι 3,5 ωρών που είναι για το σύνολο των Ελλήνων χρηστών) και φτάνει ακόμα και στις 5 ώρες στις ηλικίες 18-24 ετών.

Διάγραμμα 38

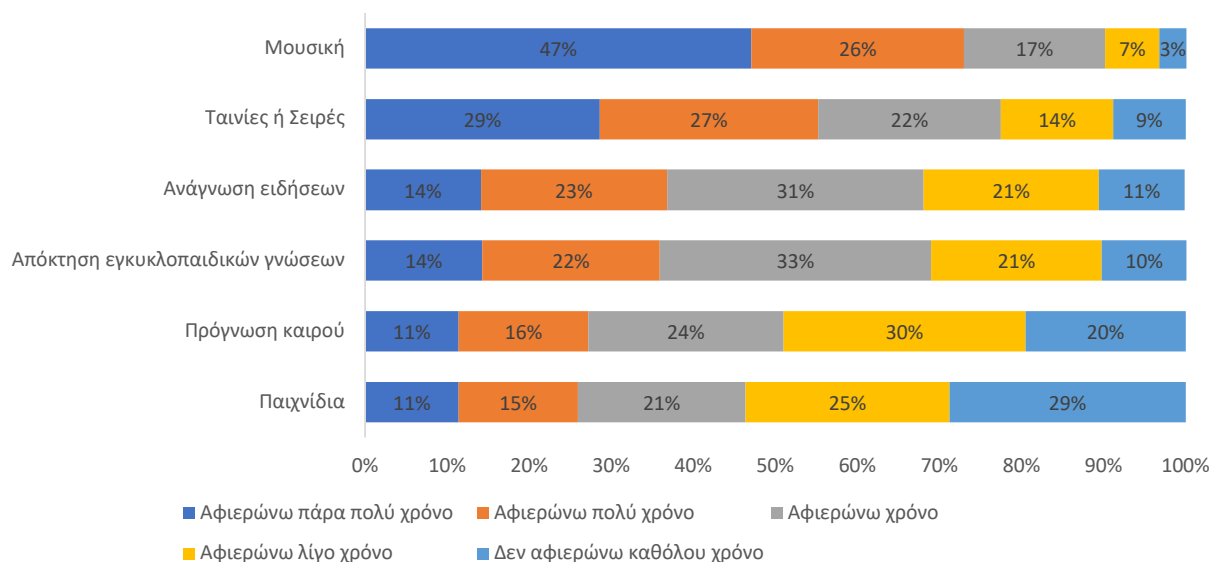
Μέσος όρος χρήσης διαδικτύου

Η συντριπτική πλειοψηφία χρησιμοποιεί το διαδίκτυο πολύ ή πάρα πολύ για «Μουσική» (73%) και «Ταινίες ή σειρές» (56%). Ακολουθούν η «Ανάγνωση ειδήσεων» (37%) και η «Απόκτηση εγκυκλοπαιδικών γνώσεων» (36%). Οι λιγότερο συχνόι λόγοι χρήσης του διαδικτύου είναι, σύμφωνα με τους σπουδαστές, η «Πρόγνωση καιρού» και τα «Παιχνίδια».

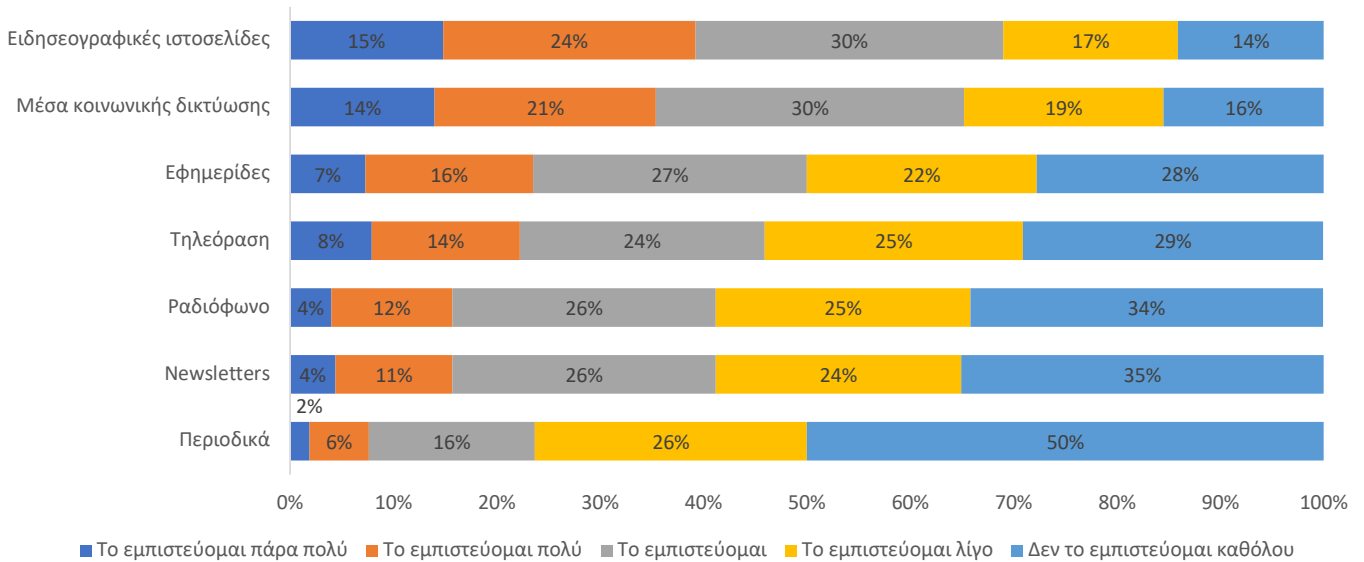
Διάγραμμα 39

Συχνότεροι λόγοι χρήσης διαδικτύου

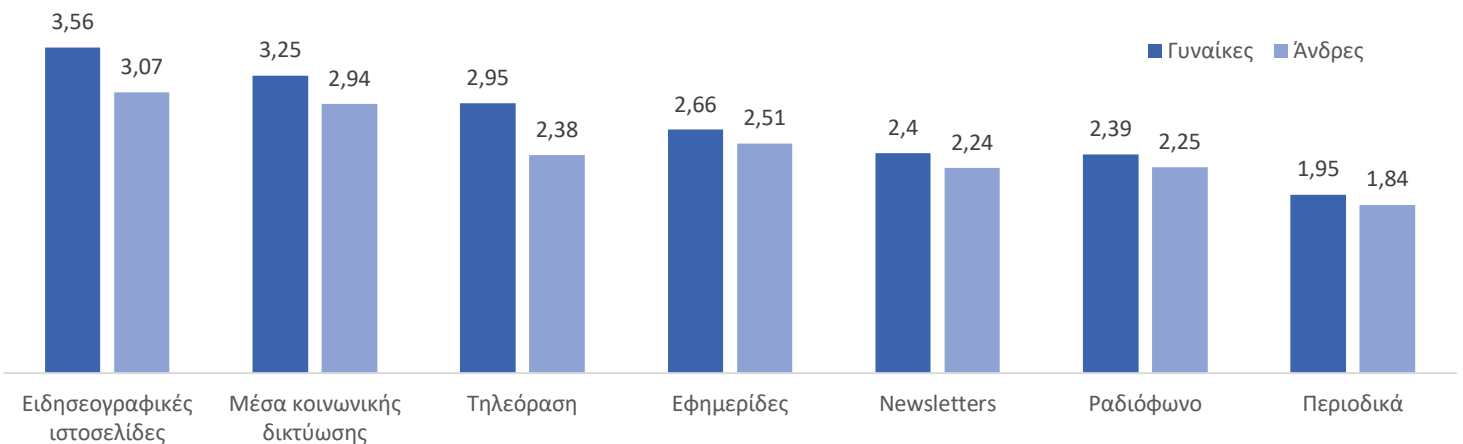

Ο βαθμός επιρροής του διαδικτύου στη νέα γενιά είναι εμφανής και από την εμπιστοσύνη που δείχνουν για την ενημέρωσή τους σε παραδοσιακές και σύγχρονες πηγές ενημέρωσης. Παρότι η νέα γενιά φαίνεται να είναι σκεπτική απέναντι στις πηγές ενημέρωσης, οι «Ειδησεογραφικές ιστοσελίδες» (39%) και τα «Μέσα κοινωνικής δικτύωσης» (35%) φαίνεται πως διατηρούν την εμπιστοσύνη της πολύ ή πάρα πολύ. Την ίδια στιγμή, το 30% των πρωτοετών σπουδαστών δείχνει να εμπιστεύεται μέτρια τις «Ειδησεογραφικές ιστοσελίδες» και τα «Μέσα κοινωνικής δικτύωσης».

Διάγραμμα 40
Βαθμός εμπιστοσύνης σε πηγές ενημέρωσης

Διάγραμμα 41
Βαθμός εμπιστοσύνης στις πηγές ενημέρωσης με βάση το φύλο

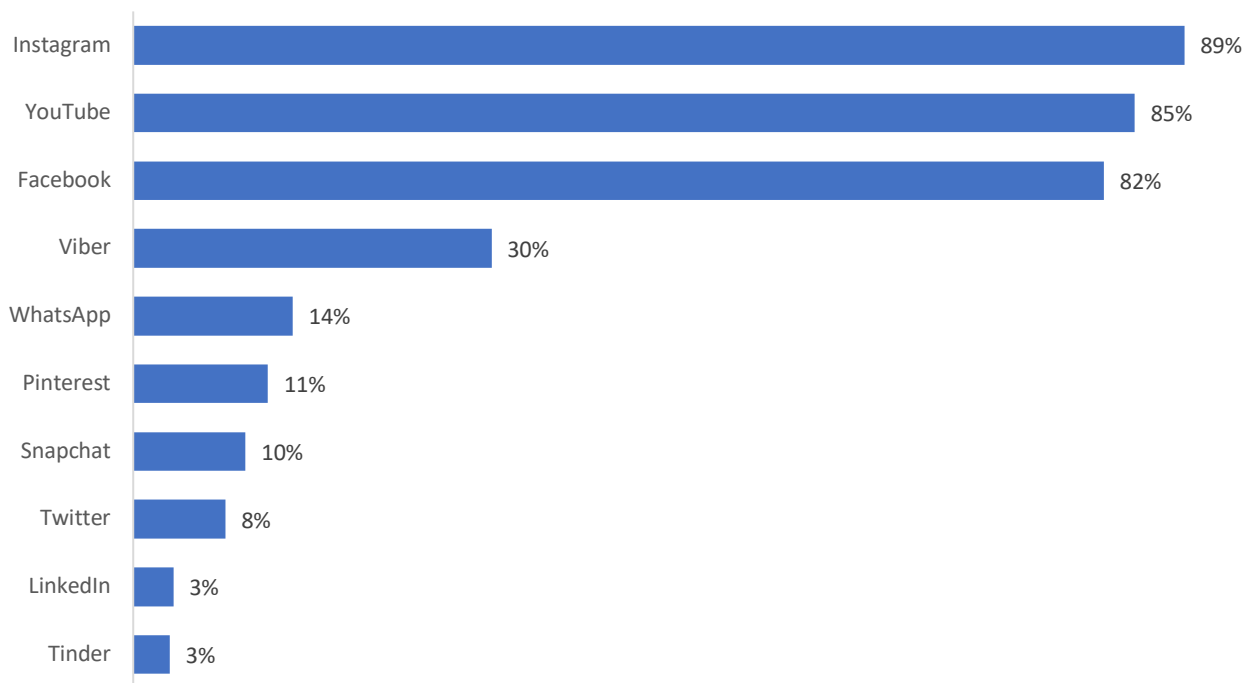

Η σχέση με τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης

Το Instagram φαίνεται να είναι το προτιμητέο μέσο κοινωνικής δικτύωσης για τους νέους σπουδαστές, καθώς το 89% του δείγματος το επισκέπτεται τουλάχιστον μία φορά την εβδομάδα, ενώ ακολουθούν το YouTube (85%) και το Facebook (82%). Μόλις το 3% των σπουδαστών διαθέτουν LinkedIn, όσοι ακριβώς δηλαδή διαθέτουν και Tinder.

Διάγραμμα 42

Μέσα κοινωνικής δικτύωσης που χρησιμοποιούνται τακτικότερα

Αντί Εμπλόγου

Τη στιγμή που η προσέλευση της νέας γενιάς στα ναυτικά επαγγέλματα εξακολουθεί να απασχολεί την παγκόσμια ναυτιλιακή κοινότητα, απαιτείται μεγαλύτερη εμβάθυνση στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της Γενιάς Z.

Η Γενιά Z (1995-2010), γνωστή και ως i-generation, λόγω της εκτεταμένης χρήσης των smartphones, είναι η πρώτη γενιά που κυριολεκτικά γεννήθηκε μέσα στην εποχή των νέων τεχνολογιών και επηρεάστηκε από την παγκόσμια οικονομική ύφεση, τις ακραίες γεωπολιτικές εντάσεις και τα χτυπήματα της διεθνούς τρομοκρατίας.

Λαμβάνοντας υπόψη πως οι γενιές επηρεάζονται καθοριστικά και χαρακτηρίζονται τελικά από εξωγενείς παράγοντες και συνθήκες που επιδρούν στην καθημερινότητά τους, συμβάλλουν σε μεγάλο βαθμό στη διαμόρφωση των αναγκών, των επιδιώξεων και των συνηθειών τους, η Γενιά Z –με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της– θα απασχολήσει και αυτή, όπως όλες οι προηγούμενες, τους ερευνητές των ανθρωπιστικών επιστημών.

Ο Covid-19 και η συνεπακόλουθη ύφεση που αναμένεται πως θα πλήξει τις οικονομίες και τις κοινωνίες διεθνώς δημιουργούν γόνιμο έδαφος για περαιτέρω μελέτη του προφίλ και κυρίως των συνηθειών και των προσδοκιών των νέων που θα στελεχώσουν τα πλοία της εμπορικής ναυτιλίας κατά τις επόμενες τρεις δεκαετίες.

Το μέλλον βρίσκεται πλέον (και) στα χέρια τους.